

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 17100/B/2012/1400273627

**VYUŽITIE CENTRÁLNEHO REGISTRA ÚČTOVNÝCH
ZÁVIEROK VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH**

Bakalárska práca

2012

Anton Marci

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**VYUŽITIE CENTRÁLNEHO REGISTRA ÚČTOVNÝCH
ZÁVIEROK VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH**

Bakalárska práca

Študijný program: Hospodárska informatika a Účtovníctvo

Študijný odbor: 6292 Hospodárska informatika a Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.

Bratislava 2012

Anton Marci

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum: 07. 05. 2012

.....
Anton Marci

POĎAKOVANIE

Touto formou by som chcel poďakovať vedúcemu záverečnej práce, pánovi doc. Ing. Milošovi Tumpachovi, PhD., za cenné rady pri písaní práce a za ústretový prístup, ktorý mi dopomohol k napísaniu práce.

ABSTRAKT

Marci, Anton: *Využitie centrálného registra účtovných záznamov vo vybraných krajinách*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2012, 48s.

Cieľom záverečnej práce je navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných záznamov v Slovenskej republike v teoretickej a praktickej rovine na základe možností riešenia problematiky daných slovenskou právnou úpravou a príkladov z praxe v Slovenskej republike a vybraných krajinách pri dodržaní stanoveného rozsahu práce. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 3 tabuľky a 5 príloh. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu využitia centrálného registra účtovných záznamov vo vybraných krajinách. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ a čiastkové ciele práce.

V ďalšej časti sa charakterizuje metodika prác a metódy skúmania.

Záverečné kapitoly sa zaoberajú výsledkami skúmania problematiky práce a to výhodami a nevýhodami využívania centrálného registra účtovných záznamov, výsledkami prieskumu názorov odbornej verejnosti na danú problematiku a návrhom koncepcie riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných záznamov v Slovenskej republike.

Výsledkom riešenia danej problematiky je návrh koncepcie riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných záznamov v Slovenskej republike v teoretickej a praktickej rovine na základe možností riešenia problematiky daných slovenskou právnou úpravou.

Kľúčové slová:

Centrálny register účtovných záznamov, CDR, EDGAR, XML, XBRL, Zbierka listín, Obchodný vestník

ABSTRACT

Marci, Anton: *The Use of The Central Registrar of Financial Statements in the Selected Countries*. - the University of Economics in Bratislava, the Faculty of Business Informatics. - Thesis Supervisor: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD. - Bratislava: FBI, the UE, 2012, 48p.

The aim of the thesis is to propose the concept of use of the Central Register of Financial Statements in the Slovak Republic at the theoretical and practical levels on the basis of the possibilities of solving the problems based on the Slovak legislation and examples of practical experience in the Slovak Republic and selected countries in compliance with the defined scope of the thesis. The thesis is divided into 5 chapters containing 3 tables and 5 appendices. The first chapter is devoted to the current state of use of the Central Register of Financial Statements in the selected countries.

The next section contains the characteristics of the main objective of the thesis and its partial goals.

The following section describes the methodology of thesis and the methods of research.

The final chapters deal with the issue of the research results i.e. the advantages and disadvantages of the use of the Central Register of Financial Statements, the results of the survey of professional public opinion on this issue and suggestions for dealing with the concept of using the Central Register of Financial Statements in the Slovak Republic.

The result of the research of the above issue is a proposal for dealing with the concept of using The Central Register of Financial Statements in the Slovak Republic at the theoretical and practical levels based on the possible solutions of the problems based on the Slovak legislation.

Keywords:

the Central Register of Financial Statements, CDR, EDGAR, XML, XBRL, Collection of Documents, Business Journal

Obsah

Zoznam použitých skratiek	8
Zoznam tabuliek	9
Úvod.....	10
1 Súčasný stav využitia centrálneho registra účtovných závierok alebo obdobného typu registra vo vybraných krajinách.....	11
1.1 Súčasný stav problematiky v Slovenskej republike.....	12
1.1.1 Právna úprava registra účtovných závierok v Slovenskej republike	12
1.1.2 Prax zverejňovania údajov z ÚZ v SR v súčasnosti	17
1.1.3 Možnosti získania informácií pre používateľov informácií.....	19
1.2 Súčasný stav problematiky v Spojených štátoch amerických	21
1.2.1 Právna úprava vybraných oblastí v Spojených štátoch amerických.....	21
1.2.2 Prax zverejňovania údajov z ÚZ v USA v súčasnosti	23
1.2.3 Možnosti získavania informácií pre používateľov informácií.....	24
1.3 Súčasný stav problematiky v Českej republike	24
1.3.1 Právna úprava registra účtovných závierok v Českej republike	25
1.3.2 Prax zverejňovania údajov z ÚZ v ČR v súčasnosti.....	26
1.3.3 Možnosti získavania informácií pre používateľov informácií.....	27
2 Hlavný cieľ a čiastkové ciele práce	28
3 Metodika práce a metódy skúmania	29
3.1 Charakteristika objektu skúmania.....	29
3.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje	29
3.3 Metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania	30
4 Výsledky skúmania problematiky práce.....	30
4.1 Všeobecné výhody a nevýhody plynúce zo zavedenia centrálneho registra účtovných závierok pre účtovné jednotky a pre používateľov informácií	31
4.2 Porovnanie súčasného stavu využívania centrálneho registra účtovných závierok alebo obdobného registra vo vybraných krajinách.....	34
4.3 Výsledky dotazníkového prieskumu názorov odbornej verejnosti na zverejňovanie účtovných závierok a formu ich zasielania.....	36
5 Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálneho registra účtovných závierok v Slovenskej republike.....	38
5.1 Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálneho registra účtovných závierok v Slovenskej republike s využitím XML	39
5.2 Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálneho registra účtovných závierok v Slovenskej republike s využitím XBRL	41
Záver	43
Zoznam použitej literatúry.....	45
Zoznam príloh.....	48

Zoznam použitých skratiek

EÚ – Európska únia
SR – Slovenská republika
USA – Spojené štáty americké
ČR – Česká republika
ÚJ – účtovná jednotka
ÚZ – účtovná závierka
DPH – daň z pridanej hodnoty
PO – právnická osoba
FO – fyzická osoba
RÚZ – Register účtovných závierok
OV – obchodný vestník
OR – obchodný register
ZL – zbierka listín
DÚ – daňový úrad
EZU – elektronický zber údajov
ÚO – účtovné obdobie
spol. s r. o. – spoločnosť s ručením obmedzeným
s. r. o. – spoločnosť s ručením obmedzeným
a. s. – akciová spoločnosť
st. – strana
IČO – identifikačné číslo organizácie
BCPB – Burza cenných papierov v Bratislave
EDGAR – Electronic Data Gathering, Analysis, and Retrieval system (Elektronický systém pre zber, analýzu a načítanie dát)
CDR – Central data repository (Centrálne úložisko dát)
SK NACE – klasifikácia ekonomických činností
SEC – Komisia pre cenné papiere
NASD – Národná asociácia obchodníkov s cennými papiermi
FFIEC – Rada pre vyšetovanie finančných inštitúcií
FDIC – Federálna korporácia poistenia vkladov
FRB – Federálny rezervný úrad
OCC – Úrad pre kontrolu meny
US GAAP – Americké všeobecne uznávané účtovné zásady

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1 – Výhody vyplývajúce z využívania centrálného registra účtovných závierok st. 32

Tabuľka č. 2 – Nevýhody vyplývajúce z využívania centrálného registra účtovných závierok st. 33

Tabuľka č. 3 – Porovnanie súčasného stavu využívania RÚZ v SR, ČR a USA st. 35

Úvod

Využitie centrálného registra účtovných závierok vo vybraných krajinách je dôležitou súčasťou modernej informačne založenej spoločnosti, v ktorej majú informácie v správnom čase a na správnom mieste vysokú hodnotu a v rámci transparentnosti pri poskytovaní informácií používateľom patrí centrálnemu registru účtovných závierok nezastupiteľné miesto. Úprava a využívanie centrálného registra účtovných závierok je v súčasnosti rozličná z hľadiska krajín a pre zistenie stavu praxe danej problematiky je nevyhnutné porovnávať kritéria stanovené pre centrálny register účtovných závierok nielen v rámci jednej krajiny, ale z hľadiska viacerých krajín, ktorých stav praxe môže byť využitý na zlepšovanie a zefektívňovanie využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike.

Významom práce je priniesť ucelený pohľad na stav využitia centrálného registra účtovných závierok vo vybraných krajinách v závislosti na právnej úprave centrálného registra účtovných závierok a praxi zverejňovania informácií z dokumentov účtovnej závierky a zabezpečovanie potrieb používateľov účtovných informácií vytváraním centrálnych registrov účtovných závierok, s osobitným dôrazom na ich vytváranie v elektronickej forme.

Cieľom je na základe zistených informácií navrhnúť koncepciu riešenia danej problematiky využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike v teoretickej a praktickej rovine a preskúmanie výhod a nevýhod jednotlivých možností využitia centrálného registra účtovných závierok vo vybraných krajinách pre účtovné jednotky ako osoby povinné zverejňovať údaje a používateľov informácií zverejňovaných účtovnými jednotkami. Dôležitou časťou je prieskum názorov odbornej verejnosti na danú problematiku.

Téma využitia centrálného registra účtovných závierok je zaujímavá z teoretického aj praktického hľadiska a jeho správne a efektívne využívanie je dôležitým prvkom informačnej spoločnosti, ktoré môže pozitívne vplývať na účtovné jednotky a rovnako zvyšuje mieru informovanosti používateľov informácií z účtovných závierok.

1 Súčasný stav využitia centrálneho registra účtovných závierok alebo obdobného typu registra vo vybraných krajinách

Pri skúmaní stavu využívania centrálneho registra alebo obdobného registra (ďalej len centrálny register) účtovných závierok sme sa zamerali v tejto časti na základné informácie o právnej úprave centrálneho registra vo vybraných krajinách. Ťažiskovou oblasťou sa stala príslušná úprava a prax v Slovenskej republike a následne vo vybraných krajinách, medzi ktoré patria Spojené štáty americké a Česká republika¹, nakoľko tieto krajiny boli uvádzané ako vzory pre vypracovanie rôznych typov transparentných politík v rámci ekonomiky a ich systémy elektronickej komunikácie medzi štátom a hospodárskymi subjektmi už v minulosti do značnej miery naplnili predpoklady úspešného eGovernment-u, teda výkon činností verejnej správy pri aplikácií informačných a komunikačných technologických prostriedkov.²

Na účely práce nebolo nevyhnutné uvádzať stav využitia centrálneho registra účtovných závierok pre veľký počet krajín, nakoľko to rozsah práce nedovoľuje. Spojené štáty americké boli vybrané z toho dôvodu, že registre tejto krajiny sú aj súčasťou zadania práce a eGovernment má už dlhú históriu a rozsiahle celospoločenské využitie.³ Česká republika bola vybraná z dôvodov podobnosti historického vývoja (minulosť v socialistickom bloku krajín východnej Európy a spoločná republika s Českou republikou) a vo vytváraní prvkov eGovernment-u vzťahujúcich sa na zverejňovanie informácií účtovnými jednotkami je vývojovo pred Slovenskou republikou.

Dôležitým prvkom pri aplikácií centrálneho registra účtovných závierok je na strane jednej požadovanie centrálneho registra zo strany používateľov informácií z účtovných závierok a následne je to aj tlak medzinárodných spoločenstiev, v prvom rade Európskej únie a to konkrétne spôsobom právne záväzných aktov upravujúcich princíp publicity ako taký. Medzi právne záväzné akty Rady Európskej únie, ktoré sú rozhodujúce

---

¹ Kučerová, D. 2011. Názov. In *Podnikatel.cz*. Internetové vydanie. 2011. Dátum vydania: 22.02.2011. Dostupné na internete: <http://www.podnikatel.cz/clanky/ucetni-zaverka-se-zasila-do-obchodniho-rejstriku/>

² Internetová doména Ministerstva financií Slovenskej republiky. <http://www.informatizacia.sk/egovernment/519s>.

³ Internetová doména Úradu vlády SR. <http://informatizacia.gov.sk/informacna-spolocnost-digitalna-agenda/>.

pre úpravu danej problematiky u členov spoločenstva sme zaradili Prvnú, Druhú, Tretiu, Šiestu, Jedenástu a Dvanástu obchodnú smernicu Rady Európskej únie.⁴

1.1 Súčasný stav problematiky v Slovenskej republike

V SR je EÚ a praxou požadovaný princíp publicity informácií určených pre používateľov predmetných informácií napĺňaný povinnosťou účtovnej jednotky ukladania účtovnej závierky do Zbierky listín a pri ÚJ, ktoré spĺňajú podmienky pre povinnosť mať ÚZ overenú audítorom aj zverejňovaním ÚZ v Obchodnom vestníku. Zároveň nadobudla dňa 1. januára 2012 účinnosť právna úprava zavádzajúca do legislatívy pojem register účtovných závierok.⁵ Nakoľko je rok 2012 tzv. rokom prechodným, pričom stále nie je úplne vyladený systém nový a platí aj pôvodný systém právnej úpravy a praxe pri zverejňovaní informácií pre ich používateľov, považovali sme na účely práce za súčasný stav problematiky úpravu pre rok 2012 a roky nasledujúce po roku 2012.

1.1.1 Právna úprava registra účtovných závierok v Slovenskej republike

Zákonom č. 547/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 o účtovníctve sa zaviedol nový právny termín na účely zákona a to Register, ktorý je súčasťou štvrtej časti zákona a je podrobne upravený v § 23 zákon o účtovníctve. Zároveň je povinnosť zverejňovania účtovných závierok upravená aj § 21 zákona o účtovníctve, ktorý platil aj v predchádzajúcich obdobiach.

Zverejňovanie údajov bolo upravené § 21 zákona č. 431/2002 o účtovníctve Z. z. a to v ods. (1) až (9), pričom ÚZ sa ukladali do zbierky listín obchodného registra (OR príslušného sídlu ÚJ, pokiaľ osobitný predpis neustanovoval inak). Túto povinnosť mali obchodné spoločnosti, družstvá a štátne podniky a to do 30 dní po schválení ÚZ pokiaľ osobitný predpis neustanovoval inak. Okrem toho majú ÚJ povinné mať ÚZ overenú audítorom podľa § 19 ods. 1 písm. a), b) a d) ďalšiu povinnosť zverejňovať ÚZ bez poznámok v Obchodnom vestníku. ÚJ musí súčasne uviesť, či sa jedná o úplnú alebo

---

⁴ SCHWARZ, J. 2008. Vybrané otázky novej právnej úpravy obchodného registra. In *Ekonomika a manažment podniku*. Časopis, st. 81-94. 2008, ročník 6, číslo 1. http://casopis.vusi.sk/archiv/2008/emp2008_1.pdf. ISSN 1336-4103.

⁵ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve z roku 2002, Zákon č. 547/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 o účtovníctve.

neúplnú ÚZ. Ďalej je vybraným ÚJ uvedeným v § 17a daná aj povinnosť zverejňovania ÚZ na internete v príslušnej forme podľa ustanovení zákona.

Register je v § 23 definovaný ako informačný systém verejnej správy, ktorého správcom je Ministerstvo financií Slovenskej republiky a to následne poveruje správou registra účtovných závierok rozpočtovú organizáciu pod názvom Datacentrum, pričom register obsahuje ÚZ všetkých ÚJ zostavených podľa zákona o účtovníctve a následne príslušnú dokumentáciu, ktorou sú správy audítorov k účtovným závierkam ak existuje pre ÚJ takáto povinnosť a výročné správy obcí a vyšších územných celkov s možnosťou uloženia ÚZ zostavenej z vlastného rozhodnutia. Vyššie spomenuté dokumenty musia byť vyhotovené a uložené v štátnom jazyku a prípadne aj v jazyku cudzom a s odloženou účinnosťou k 1. januáru 2013 sa účtovníctvo ÚJ považuje za úplné až po splnení podmienky uloženia dokumentov do registra účtovných závierok podľa ustanovení § 23 ods. (1) až (7). Vybrané ÚZ alebo ich časti budú uložené v neverejnej časti registra s možnosťou prístupu oprávnených osôb, napr. ÚZ fyzických osôb – podnikateľov.

Forma ukladania ÚZ do registra je upravená nasledujúcim § 23a zákona, kde zákonodarca považuje za prípustné ukladanie účtovnej závierky v elektronickej alebo listinnej forme. Uvedené ustanovenie zákona o účtovníctve sa prvýkrát použije na uloženie dokumentov z ÚZ, ktorá sa zostaví k 31. decembru 2012. Elektronickú formu ukladania dokumentov ÚZ budú mať ÚJ podľa osobitného predpisu, napr. ÚJ, ktorá je platiteľom dane z pridanej hodnoty, ktorá je obcou a vyhotovuje výročnú správu alebo vyšší územný celok. ÚJ, ktoré nemajú povinnosť ukladania dokumentov do registra elektronicou formou, je ponechaná možnosť voľby zaslania potrebných dokumentov elektronicou alebo listinnou formou. Vybrané subjekty nebudú mať povinnosť ukladania dokumentov do registra a to napr. ÚJ, ktorá nie je založená alebo zriadená na podnikania a nie je jej uložená povinnosť predkladania daňového priznania k dani z príjmov právnických osôb a jej ÚZ nie je overovaná audítorom. Lehoty na ukladanie dokumentov do registra sú ustanovené v trvaní od 3 mesiacov až po 1 rok, pričom pri dodatočnom schválení ÚZ sa táto informácia musí uložiť a oznámiť správcovi registra do 5 dní odo dňa schválenia ÚZ.

Zachovanie súčasného spôsobu predkladania dokumentov z ÚZ je garantované § 23b, pričom sa ÚZ predkladá daňovému úradu ako súčasť daňového priznania k dani z príjmov PO alebo FO. Zavádza sa povinnosť príslušného daňového úradu spracovať listinné dokumenty do elektronickej podoby a zabezpečiť ich prenos do registra spravovaného Datacentrom Ministerstva financií SR. Od 1. januára 2013 sa predmetné dokumenty budú doručovať buď listinnou formou príslušnému daňovému úradu alebo

elektronicky prostredníctvom podateľne Finančného riaditeľstva SR na internetových stránkach finančnej správy SR.⁶ Lehota pre daňový úrad na prevod dokumentov z listinnej do elektronickej podoby je stanovená na 5 dní a správca registra bude mať lehotu 5 dní na uverejnenie dokumentov doručených príslušným orgánom Finančnej správy SR. Správca registra bude mať následnej aj povinnosť zaslať určené dokumenty príslušnému súdu a jeho Obchodnému registru do zbierky listín. Určenými dokumentmi sú riadna, mimoriadna a konsolidovaná ÚZ a správa audítora.

Neobmedzený a obmedzený prístup do registra je upravený § 23c novely zákona o účtovníctve a hovorí o neobmedzenom prístupe do registra pre orgány verejnej správy a územnej samosprávy a vybrané osoby podľa osobitného predpisu. Verejná časť registra bude bezplatne prístupná prostredníctvom internetu. Ďalej sa zavádza spoplatnenie niektorých výkonov v rozmedzí od sumy 0,33 EUR až do sumy 3,-- EUR.^{7, 8, 9}

Z vyššie uvedeného vyplýva aj skutočnosť, že v súčasnosti v SR je možné zasielať výkazy ÚZ aj elektronicou formou (okrem poznámok k ÚZ, kde táto možnosť nie je) a to prostredníctvom zariadenia elektronickej komunikácie s príslušným orgánom Finančnej správy SR. Tu sme sa rozhodli uviesť právne hľadisko umožnenie zasielania dokumentov ÚZ elektronicou formou. Možnosť zasielania dokumentov – v terminológii Finančnej správy SR a príslušných právnych noriem – podaní upravuje bližšie § 13 ods. (1) až (9), § 14 ods. (1) až (2) a § 33 ods. (2) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 1. decembra 2009 v znení neskorších predpisov (ďalej len daňový poriadok). Spôsoby podania upravuje § 13 a to tak, že ho možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice s následným podpisom osoby, ktorá toto podanie podáva a musí byť ďalej zrejmy účel a ak je to možné aj dôvod podania. Podanie daňový subjekt (ÚJ v našom prípade) podáva príslušnému orgánu (napr. Daňový úrad a jeho príslušná pobočka alebo obec). Ďalej je daňovému subjektu umožnené podanie elektronicými prostriedkami a to buď podanie podpísané zaručeným elektronicým

---

⁶ Možnosť elektronickeho doručovania podaní je dostupná na <https://esluzby.drshr.sk/>

⁷ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve Z. z. – úplné znenie platné k 1.1.2012 z roku 2002 dostupné <http://www.uctovnictvo.sk/index.php/utovnictvo-sk/zakon-o-utovnictve/553-zakon-4312002-zz-o-utovnictve-uplne-znenie-platne-k-112012>

⁸ Zákon č. 547/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z 1.12.2011, dostupné http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCYQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.avf.sk%2Flibraries%2FZ%25C3%25A1kony_a_predpisy%2Fzakon_c_547-2011.sflb.ashx&ei=bOyJT4fGG4XUsgaZsbWuCW&usq=AFQjCNEtfIOKzNU-DTbp6S8TwQ3ds3IOJQ&sig2=h35js6zJ5zSsxF1kmoehuQ

⁹ Králik, J. 2012. Novela zákona o účtovníctve. Dostupné na internete: <http://advokat.sk/novela-zakona-o-uctovnictve>

podpisom podávajúcej osoby alebo elektronické doručovanie podpísané inou formou ako zaručeným elektronickým podpisom a to po uzavretí písomnej dohody o elektronickom doručovaní so správcom dane (príslušný Daňový úrad). Dňom doručenia elektronického podania je deň jeho prijatia do elektronickej podateľne. Vyššie spomenuté ustanovenie ďalej upravuje prípadné nedostatky podania a lehoty na nápravu nedostatkov v podaní.

Podľa § 14 daňového poriadku vybrané účtovné jednotky majú povinnosť podávať podania elektronickou formou podľa znenia ustanovenia ods. (5) § 13 daňového poriadku. Sú to platitelia DPH a zástupcovia za daňový subjekt pri správe daní.

Elektronické služby pre ÚJ sú definované v § 33 daňového poriadku, pričom tieto zahŕňajú spis daňového subjektu, výpis z osobného účtu daňového subjektu (ÚJ), elektronickú podateľňu, osobnú schránku a katalóg dostupných služieb, na základe ktorých môže ÚJ vyhotovovať podania a zasielať ich správcovi dane elektronickou formou. Ďalej toto ustanovenie zákona odkazuje na bližšiu úpravu podrobností o elektronickej komunikácii na svojich webových stránkach.^{10 11}

Niektoré ustanovenia daňového poriadku v znení k 1. januáru 2012 nadobúdajú účinnosť dňa 1. decembra 2012.

Zverejňovanie údajov z ÚZ ďalej upravuje aj zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov a to konkrétne v § 3 ods. (1) písm. g), kde sa stanovuje ako obsah zbierky listín okrem iného aj riadna individuálna ÚZ, mimoriadna individuálna ÚZ, konsolidovaná ÚZ a priebežná ÚZ zapísanej osoby a pre ÚJ, ktorým to ukladá osobitný zákon aj výročná a audítorská správa. Listiny možno uložiť do ZL v listinnej alebo elektronickej podobe podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa podmienok ustanovených v ods. (3) predmetného paragrafu. ÚJ môže do ZL uložiť kópiu ÚZ podľa ods. (5) § 3 zákona. Ďalej sa v predmetnom paragrafe upravujú náležitosti, ktoré nie sú predmetom práce. Spôsob ukladania listín do ZL je upravený § 9 zákona, pre účely práce je dôležitý ods. (6), kde sa definuje potreba osoby oprávnenej konať v mene zapísanej právnickej osoby predložiť k listinám, ktoré sú predmetom § 3 ods. (1) písm. g),

---

¹⁰ Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupný na internete: <http://uctovne.sk/5632009-z-z-zakon-sprave-dani-danovy-poriadok-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov-k-01-01-2010/>

¹¹ Zákon č. 331/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dostupné na internete: <http://uctovne.sk/3312011-z-z-zakon-ktorym-sa-meni-a-doplna-zakon-c-5632009-z-z-o-sprave-dani-danovy-poriadok-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov/>

písomné vyhlásenie o predkladaní schválenej alebo neschválenej (zostavenej) ÚZ. Listiny sa považujú za uložené dňom predloženia listín na príslušnom registrovom súde.¹²

Údaje z ÚZ zverejňované v Obchodnom vestníku upravuje následne aj zákon č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje podmienky, spôsob a podobu zverejňovania údajov v Obchodnom vestníku. OV je definovaný ako informačný systém verejnej správy a informácie sú prístupné tretím osobám na webovom sídle vydavateľa. ÚJ musí v OV zverejniť údaje, ktoré ustanovuje zákon a následne môže zverejniť v obchodnom vestníku aj údaje, ktorých zverejnenie nie je povinné uviesť v obchodnom vestníku, ale tieto musí upravovať zákon alebo osobitný zákon. Obchodný vestník je vydávaný v elektronickej forme a aj komunikácia s vydavateľom OV prebieha výlučne elektronicou formou s výnimkou údajov podľa osobitného predpisu (napr. Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov). Pre splnenie povinnosti zverejnenia údajov v obchodnom vestníku je nevyhnutné vykonanie registrácie povinnou osobou, ktorej následne vydavateľ OV prideli registračné číslo a doručí ho povinnej osobe. Registračné číslo následne bude povinná osoba používať pri komunikácii s vydavateľom OV, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti SR. Vydavateľ OV je povinný elektronicky zaslať informácie zverejniť v zmysle § 4 ods. 3 zákona pod podmienkou zaslania žiadosti elektronicou formou a následnom uhradení poplatku do 5 pracovných dní odo dňa pripísania úhrady na príslušný účet v štátnej pokladnici alebo do 5 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o zverejnenie pri zverejneniach s oslobodením od poplatkovej povinnosti podľa zákona. Predmetný zákon odkazuje na poplatky za zasielanie dokumentov z § 21 zákona o účtovníctve, ktorý bol zmenený a tak tu dochádza k nesúladu právnej úpravy.^{13, 14}

---

¹² Zákon č. 530/2003 Z. z. Zákon o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na internete: <http://www.uctovnictvo.sk/index.php/obchodne-pravo/obchodny-zakonnik/406-zakon-5302003-z-z-zakon-o-obchodnom-registri-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov-rekontruovane-znenie-k-1122009>

¹³ Zákon č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 1. júna 2011. Dostupné na internete: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-200>

¹⁴ ULČarnogurský LAW FIRM. Nový zákon o obchodnom vestníku. In *PRO BONO*. Internetové vydanie. 2011, 5. St. 10 až 11. Dostupné na internete: http://www.ulclegal.com/media/a542/file/item/sk/0000/ulc_pro_bono_05_2011.uP41.pdf

1.1.2 Prax zverejňovania údajov z ÚZ v SR v súčasnosti

Z vyššie uvedených právnych noriem platných v SR a preberajúcich akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie vyplývajú následné praktické povinnosti pre zverejnenie údajov z dokumentov ÚZ v Obchodnom vestníku, v registri podľa zákona o účtovníctve alebo ich uloženia v zbierke listín OR.

Základnou povinnosťou, z ktorej vyplývajú všetky ostatné nadväzujúce povinnosti, je samotné zostavenie ÚZ a po tomto úkone nasledujú činnosti predloženia, overenia, preskúmania, schválenia, uloženia a zverejnenia ÚZ ako aj výročnej správy alebo výkazu vybraných údajov z ÚZ pri ÚJ, ktoré majú tieto povinnosti upravené zákonom (napr. výkaz vybraných údajov z ÚZ je povinná zostaviť ÚJ podľa § 22 ods. (18) zákona o účtovníctve).

Povinnosť zostavenia ÚZ majú všetky ÚJ definované právnou úpravou. Lehota na jej zostavenie je stanovená na najneskôr 6 mesiacov od dátumu, ku ktorému sa ÚZ zostavuje.

Zostavenú ÚZ ÚJ predkladá daňovému úradu ako prílohu k daňovému priznaniu do 31. marca roka nasledujúceho po dátume, ku ktorému sa ÚZ zostavuje. ÚJ môže samozrejme predložiť aj už schválenú ÚZ. Lehotu na predloženie ÚZ možno predĺžiť do 30. júna roka nasledujúceho po dátume, ku ktorému sa ÚZ zostavuje na základe oznámenia tejto skutočnosti DÚ. Zároveň má ÚJ možnosť podať ÚZ okrem Poznámok k ÚZ aj elektronickou formou prostredníctvom EZU Finančného riaditeľstva SR a pre držiteľov zaručeného elektronického podpisu alebo tzv. elektronickej značky prostredníctvom aplikácie eDane Finančného riaditeľstva SR. Ak ÚJ predložila zostavenú ÚZ a k jej schváleniu dochádza neskôr, musí túto predložiť DÚ do 30 dní po jej schválení.¹⁵¹⁶

Povinnosť overenia ÚZ audítorom majú vybrané ÚJ podľa § 19 zákona o účtovníctve. Lehota na overenie je stanovená do konca účtovného obdobia nasledujúceho po ÚO, za ktoré sa ÚZ zostavuje. Správa audítora sa následne uloží aj do RÚZ podľa § 23a zákona o účtovníctve a do OV podľa príslušnej právnej úpravy.

Preskúmať ÚZ majú za povinnosť ÚJ, ktoré sú akciovými spoločnosťami a majú dozornú radu zriadenú povinne, alebo spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré dozornú radu zriadili fakultatívne. V tomto prípade je lehota potrebná na preskúmanie ÚZ

---

¹⁵ Príklad a informácie ohľadom aplikácií EZU a eDane Finančného riaditeľstva SR možno nájsť na internete: <https://esluzby.drsr.sk/>, <http://www.financnasprava.sk/>,

¹⁶ Registráciu pre elektronické doručovanie podaní možno nájsť na stránkach Finančnej správy SR na internete: <http://www.financnasprava.sk/news/4/15/Registrujte-sa-pre-elektronicke-dorucovanie-podani-v-roku-2012.html>

stanovená do doby pred schválením ÚZ valným zhromaždením (prípadne rozhodnutím jediného spoločníka pri jednoosobových spol. s r. o.).

Schválenie ÚZ je povinnosťou, ktorá spadá do pôsobnosti valného zhromaždenia spoločnosti a táto skutočnosť sa rovnako oznamuje aj DÚ príslušnému ÚJ, ak táto povinnosť nie je splnená pred podaním ÚZ na príslušnom DÚ.

Povinnosť uloženia dokumentov z ÚZ v ZL OR majú všetky ÚJ zapísané v OR a lehota na splnenie tejto povinnosti je stanovená do 30 dní po schválení ÚZ, alebo do 30 dní od ich vyhotovenia, ak nestanovuje inak osobitný predpis (napr. zákon o účtovníctve). Predmetnú povinnosť môže ÚJ splniť listinnou formou predloženia alebo elektronickou formou predloženia príslušnému registrovanému súdu.

Povinnosť zverejnenia dokumentov z ÚZ v Obchodnom vestníku majú vybrané účtovné jednotky podľa osobitného predpisu a to elektronickou formou podľa príslušných ustanovení zákona o Obchodnom vestníku, najprv sa však musia prihlásiť do systému a potom už zasielajú dané dokumenty elektronickou formou. Predmetnými dokumentmi sa rozumejú účtovná závierka, správa audítora a iné definované právnu úpravou, nakoľko sa však zákon o OV odvoláva na § 21 zákona o účtovníctve, ktorého znenie bolo medzičasom zmenené, nie je jasné, či by bolo porušením zákona nezaslanie ÚZ do Obchodného vestníka.¹⁷

Ďalšou povinnosťou ÚJ je uloženie ÚZ do RÚZ podľa § 23a zákona o účtovníctve a to buď v elektronickej alebo listinnej podobe do 6 mesiacov nasledujúcich po dni, ku ktorému sa ÚZ zostavuje. Toto ustanovenie však podlieha prechodnému ustanoveniu § 39i zákona o účtovníctve a prvýkrát bude musieť ÚJ túto povinnosť splniť až pri zostavovaní ÚZ k 31.12.2012 a v budúcich ÚO. Previesť listinnou formou a elektronickou formou podané ÚZ z roku 2011 a novšie je povinnosťou ÚJ miestne príslušného DÚ podľa § 23b ich zaslať správcovi registra.¹⁸

ÚJ môže teda považovať všetky činnosti spojené s ÚZ za predchádzajúce obdobie až po splnení všetkých vyššie uvedených povinností, ktoré prichádzajú na rad po samotnom zostavení ÚZ.

---

¹⁷ Obchodný vestník prístupný na internete na stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky: <https://portal.justice.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Web/Zoznam.aspx>.

¹⁸ Tužinský, M. 2011. Register účtovných závierok a elektronická komunikácia. In *Účtovníctvo*. Internet. 2011, 25.12.2011. Dostupné na internete: <http://www.podnikajte.sk/>.

1.1.3 Možnosti získania informácií pre používateľov informácií

Používatelia informácií z ÚZ majú v súčasnosti niekoľko možností na získanie požadovaných informácií, ktoré však závisia od typu a rozsahu zisťovaných informácií a hlavne od plnenia zákonom stanovených povinností pre zverejňovanie ÚZ, ktoré sú uvedené vyššie. Používatelia môžu využiť viaceré informačné zdroje, z ktorých však v súčasnej dobe žiaden neponúka informácie komplexne aj s možnosťou využívania elektronických prostriedkov pre vyhľadávanie za všetky ÚJ v SR.

Jednou z možností pre zistenie informácií o konkrétnej ÚJ je vyhľadanie ÚZ tejto ÚJ v OV. Tieto informácie v OV ale sú len za predpokladu, že ÚJ si plní svoje povinnosti a zároveň je povinná mať overenú ÚZ audítorom a teda spĺňa podmienky na povinné zasielanie dokumentov z ÚZ do OV. Vyhľadávanie je v podstate jednoduché a na stránke Ministerstva spravodlivosti SR sa jednoducho dá vyhľadať spoločnosť podľa niektorého z kritérií na vyhľadávanie, napr. obchodného mena, identifikačného čísla organizácie, registrového súdu organizácie, spisovej značky organizácie, alebo cez fulltextové vyhľadávanie. Ďalej sa informácie dajú získavať aj vyhľadávaním jednotlivých čísiel OV v archíve OV prístupného so spätnou pôsobnosťou od roku 2004. Pričom OV vychádza na dennej báze (v pracovných dňoch) a za rok 2011 bolo vydaných až 250 čísiel OV.¹⁹

Možnosťou pre získanie informácií o ÚJ je aj samotná zbierka listín, ktorú definuje zákon o obchodnom registri ako verejne prístupnú a všetky ÚJ majú povinnosť do tejto zbierky listín zasielať svoje ÚZ, pričom na vyžiadanie je možné dostať aj kópiu dokumentov uložených v ZL. Je však nevyhnutné vedieť, informácie o ktorej ÚJ používateľ potrebuje, respektíve chce vyhľadať. Napriek rozsahu listín, ktoré sú v ZL obsiahnuté je tento nástroj neefektívny z hľadiska času stráveného pri hľadaní potrebných informácií a neponúka možnosti elektronického vyhľadávania údajov z dokumentov z ÚZ v rozsahu ako OV.²⁰

Informácie o určitých ÚJ sa dajú získať aj z Burzy cenných papierov v Bratislave, ktorá má ako jednu z podmienok členstva stanovenú aj predkladanie ročnej správy o hospodárení a účtovnú závierku overenú audítorom. Tento informačný kanál však obsahuje len úzku skupinu spoločností a vyhľadávanie informácií z ÚZ o členoch BCPB

---

¹⁹ Vyhľadávanie a online prezeranie OV je možné na stránkach Ministerstva spravodlivosti SR na internete: <https://portal.justice.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormulareZverejnene.aspx>

²⁰ Banecká, R. 2005. Názov. In *TREND*. Internet. 2005, 15.09.2005. Dostupné na internete <http://podnikanie.etrend.sk/podnikanie-firemne-pravo/v-zbierke-listin-sa-kazdy-moze-dostat-k-uctovnej-zavierke.html>

nie je jednoduché, jednoduchšie je nájsť informácie súhrnné za celú burzu a niektoré vybrané informácie o členoch burzy.

Ďalšou možnosťou poskytujúcou určité informácie o ÚJ, ktoré by mali byť aj súčasťou ÚZ jednotlivých ÚJ je Univerzálny register SR, ktorý zhromažďuje informácie z rôznych zdrojov na území SR a orientuje sa hlavne na informácie ohľadom záväzkov spoločností voči orgánom verejnej správy a komerčným subjektom. Predmetom jeho obsahu ale nie sú dokumenty z ÚZ pre všetky ÚJ v SR, čo je nevýhodou pre účely práce, nakoľko umožňuje aj fulltextové vyhľadávanie a podobnú metodiku vyhľadania subjektu ako to umožňuje aj OV. Licencia na prístup do aplikácie Univerzálného registra+ SR je spoplatnená sumou 995,82 EUR, čo nemusí byť pre bežného používateľa informácií prijateľné.²¹

Možnosťou pre získanie konkrétnych informácií z ÚZ sú aj výročné správy a ÚZ uverejnené na internete, ale tu je vyhľadávanie obmedzené na ÚJ, ktoré majú túto povinnosť podľa právnej úpravy v SR, alebo tieto informácie zverejňujú dobrovoľne. Aj v tomto prípade je nevyhnutné vedieť informácie o ktorej spoločnosti používateľ hľadá a táto musí svoju ÚZ, prípadne výročnú správu zverejňovať na internete.²²

Medzi ďalšie možnosti vyhľadávania informácií z dokumentov ÚZ patria v súčasnosti v SR napríklad tieto: webové stránky Štatistického úradu SR (nie pre jednotlivé subjekty), rôzne tlačené alebo elektronické periodiká (napr. TREND a jeho pravidelné informácie o TOP spoločnostiach v SR so zameraním na informácie zistené z ÚZ daných spoločností z rôznych odvetví) a rôzne iné formy vyhľadávania informácií pre používateľov.²³

Samozrejme je možnosťou každého používateľa informácií z ÚZ aj požiadať samotnú ÚJ alebo ich skupinu o zaslanie kópie ÚZ za dané ÚO listinnou alebo elektronickou formou, ale táto možnosť je založená na dobrovoľnosti, nakoľko žiadna právna norma nestanovuje pre ÚJ povinnosť na takúto žiadosť reagovať.

---

²¹ Informácie o Univerzálnom registri SR sú dostupné na internete: <http://www.urplus.sk/About.aspx>.

²² Tento spôsob získania informácií umožňuje napr. Slovenský plynárenský priemysel, dostupné na internete: <http://www.urplus.sk/About.aspx>

²³ Periodikum uverejňujúce pravidelne informácie z ÚZ od najväčších spoločností je dostupné na internete: <http://www.etrend.sk/trend-special-top-200.html>

1.2 Súčasný stav problematiky v Spojených štátoch amerických

Spojené štáty americké sa problematike centralizovania účtovných výkazov venovali už dlhodobo a do značnej miery pokročili aj s elektronizáciou vo sfére registrácie informácií o obchodných a iných typoch spoločností, ktoré sú používané používateľmi informácií. Nakoľko USA nie sú ťažiskovou oblasťou práce, rozhodli sme sa zaoberať právnou úpravou v tejto krajine menej podrobne ako v prípade SR a zároveň sme sa zamerali na praktickú stránku systému, ktorého prvky by mohli byť prínosom pre SR. Dôležité je spomenúť aj historické pozadie vývoja eGovernment-u v tejto krajine a následne aj vývoj v určitých oblastiach práva a praxe, pričom sa dôraz kladie práve na informácie z finančných výkazov (ÚZ), ktoré sú centralizovane uložené v určitom type registra a je možné ich vyhľadávať používateľmi týchto informácií. Zamerali sme sa na právnú úpravu a prax pre systémy EDGAR a CDR v USA.²⁴

1.2.1 Právna úprava vybraných oblastí v Spojených štátoch amerických

Predmetnú oblasť zverejňovania finančných výkazov a vybraných informácií (definovať ich ako ÚZ v ponímaní právnej úpravy v SR nie je vhodné) upravuje niekoľko zákonov a týmito sú Zákon o cenných papieroch z roku 1933 v znení neskorších predpisov, Zákon o cenných papieroch z roku 1934 v znení neskorších predpisov, Zákon o dôvere z roku 1939 v znení neskorších predpisov, Zákon o investičných spoločnostiach z roku 1940 v znení neskorších predpisov, Zákon o ochrane investorov s cennými papiermi z roku 1970 v znení neskorších predpisov, Sarbanes-Oxley zákon z roku 2002 v znení neskorších predpisov, Dodd-Frank-ov zákon o reforme Wall Street a o ochrane spotrebiteľa z roku 2010 v znení neskorších predpisov, Zákon o hospodárskom raste a znižovaní administratívnej záťaže regulácie z roku 1996 v znení neskorších predpisov, Zákon o regulačnej flexibilitate z roku 1980 v znení neskorších predpisov, Zákon o regulácii malých podnikov a výkone spravodlivosti z roku 1996 v znení neskorších predpisov, Americké všeobecne uznávané účtovné zásady (US GAAP) a iné.

Z vyššie uvedenej právnej úpravy vyplýva, že každá spoločnosť, ktorá viaže majetok presahujúci 10 mil. amerických dolárov a zároveň sú jej cenné papiere vlastnené

---

²⁴ SOULE, A.. 2009. Ready to serve in Norwalk. In *Fairfield County Business Journal*. Internetové vydanie. rok vydania 2009, ročník 17, číslo 48. Dostupné na internete: <http://connection.ebscohost.com/c/articles/38713874/ready-serve-norwalk>.

množstvom vlastníkov väčším ako 500 musia vyplňať ročné a periodické (štvrt'ročné) výkazy, ktoré sú verejne prístupné prostredníctvom EDGAR databázy. Spravovaním databázového systému je poverená Komisia pre cenné papiere (SEC), ktorá má právomoci určovať bližšie pravidlá pre ÚJ ako aj pre používateľov systému na základe právne záväzných noriem. Z právnej úpravy ďalej vyplýva povinnosť ÚJ, ktorých sa ukladanie údajov prostredníctvom systému EDGAR týka, registrovať sa v SEC a vyplniť potrebné podklady ako základné identifikačné informácie o spoločnosti, o vlastníckej štruktúre spoločnosti a iné informácie na základe požiadavok SEC. Zákonná úprava ďalej udeľuje aj výnimky pre niektoré typy spoločností a určuje kritéria pre oslobodenie od povinnosti registrácie v systéme EDGAR.

Právna úprava okrem toho vyžaduje aj registráciu rôznych účastníkov trhu s cennými papiermi v SEC a títo sú následne podľa osobitných predpisov tiež povinný zverejňovať stanovené údaje v pravidelných intervaloch.

Okrem SEC má normotvornú funkciu podľa práva v USA aj Národná asociácia obchodníkov s cennými papiermi (NASD), ktorá je samoregulačným orgánom a v kooperácii so SEC je povinná vytvárať a určovať pravidlá umožňujúce vedenie disciplinárnych konaní voči členom s nevhodným správaním a určovať opatrenia potrebné na zabezpečenie integrity trhu a ochrany investorov, pričom sú tieto následné SEC schvaľované.²⁵

Z vyššie uvedenej právnej úpravy vyplýva aj dôležitá úloha Rady pre vyšetovanie finančných inštitúcií (FFIEC), ktorá je tvorená Federálnou korporáciou poistenia vkladov (FDIC), Federálnym rezervným úradom (FRB) a Úradom pre kontrolu meny (OCC) a ktorej právomoci ovplyvňujú fungovanie a pravidlá Centrálného úložiska dát (CDR). CDR je úložisko, kam ÚJ, ktorým túto povinnosť ukladajú pravidlá, zasielajú údaje v stanovenom formáte a za určité obdobie, tak ako pri systéme EDGAR sú to štvrt'ročné výkazy, ročné výkazy a iné. FFIEC má za úlohu ďalej spolupracovať na vylepšovaní a tvorbe pravidiel pre systém CDR v spolupráci s poskytovateľmi softvéru nevyhnutného na plnenie zákonných povinností zo strany ÚJ ako aj samotnej FFIEC.^{26, 27}

---

²⁵ Informácie ohľadom právnych noriem a činností s tým spojených sú dostupné na stránkach Komisie pre cenné papiere: <http://www.sec.gov/about.shtml>.

²⁶ Informácie ohľadom právnych noriem a činností s tým spojených sú dostupné na stránkach FFIEC: <https://cdr.ffiec.gov/CDR/Default.aspx>.

²⁷ Informácie ohľadom ďalších právnych noriem a činností s tým spojených sú dostupné na stránkach FDIC: <http://www.fdic.gov/regulations/laws/rules/index.html>.

1.2.2 Prax zverejňovania údajov z ÚZ v USA v súčasnosti

Povinné osoby vkladajú dáta z priebežných a riadnych ÚZ na štvrťročnej a ročnej báze do systémov EDGAR a CDR pre organizácie SEC a FFIEC, pričom tieto výkazy majú štruktúrovanú formu a obe možno zasielať niekoľkými dátovými formátmi, pričom spoločným dátovým formátom je eXtensible business reporting language (XBRL) formát. Ďalšími prístupnými formátmi pre zasielanie výkazov sú HTML, textové súbory, PDF dokumenty a iné, podľa pravidiel na zasielanie údajov zverejnených na stránkach agentúr. Vybrané ÚJ musia posilať finančné výkazy len v XBRL formáte na základe právnej úpravy a postupne majú prejsť na vykazovanie v XBRL formáte všetky spoločnosti, ktoré majú povinnosť zverejňovať údaje.

Povinnosti, ktoré sa týkajú zverejňovania údajov sa v USA neobmedzujú len na tieto dva typy registrov, ale každá spoločnosť má rovnako povinnosti podávania ÚZ príslušným daňovým úradom a následne aj iné povinnosti v závislosti od federálnej aj národnej právnej úpravy, táto oblasť však nie je predmetom záujmu práce a preto sme sa rozhodli sa jej hlbšie nevenovať.²⁸

Z pre prácu praktického hľadiska je dôležité spomenúť, že XBRL - technologický štandard pre vykazovanie obchodných informácií sa začal formovať ešte v roku 1998 a od tohto roku sa stále pracuje na jeho vylepšovaní, pričom sa jedná o otvorenú špecifikáciu softvéru, ktorá nie je spoplatnená a využíva XML formát údajov na opísanie finančných údajov pre verejné a súkromné spoločnosti a ďalšie organizácie. XBRL formát údajov bol vytvorený tak, aby bol v súlade s US GAAP a tak sa mohol stať východiskovým formátom pre zverejňovanie údajov z dokumentov ÚZ ÚJ. Zároveň sú na trhu dostupné informácie o funkčnosti XBRL, tréningové softvérové riešenia a takisto sú organizované rôzne školenia pre používateľov a záujemcov o XBRL. Zároveň sa vývojom softvérových riešení pre používateľov zaoberá množstvo spoločností, ktoré tak zabezpečujú jednoduché a pohodlné používanie XBRL formátu pre ÚJ. Na vývoji samotného XBRL sa podieľajú aj spoločnosti ako Deloitte, IBM, PricewaterhouseCoopers, KPMG, Ernst & Young a rôzne iné celosvetovo známe spoločnosti z oblasti účtovníctva, auditu, daní a finančného výkazníctva.

---

²⁸ Informácie o povinnostiach zverejňovať údaje a o formáte ich zasielania sú dostupné na internete: <http://xbrl.us/Learn/Pages/USGAAPandSEC.aspx> a <http://www.sec.gov/edgar/aboutedgar.htm>.

1.2.3 Možnosti získavania informácií pre používateľov informácií

Používateľ informácií z ÚZ má na výber viacero možností, aby zistil informácie o spoločnostiach, ktoré majú povinnosť zverejňovania finančných výkazov (ÚZ) a medzi ne patria napríklad stránky SEC, FFIEC, XBRL US, Inc. a iné. Pričom sa možno zamerať na hľadanie dát o konkrétnej spoločnosti, alebo na hľadanie súhrnných dát pre rôzne odvetvia národného hospodárstva. K dispozícii sú aj dáta za všetky spoločnosti zasielajúce údaje prostredníctvom XBRL súhrnne pre zvolené časové obdobie.

Ďalšími formami na získanie informácií o ÚJ sú okrem vyššie spomínaných registrov EDGAR a CDR samotné stránky spoločností uverejňujúcich svoje výkazy na internete, alebo rôzne súkromné registre, ktoré zhromažďujú informácie o ÚJ. Používateľ informácií si môže v prípade systému CDR zvoliť, aký formát dát chce použiť.^{29, 30}

1.3 Súčasný stav problematiky v Českej republike

Česká republika v súčasnosti disponuje centrálnym registrom účtovných závierok v digitalizovanej podobe na internete v rámci zbierky listín OR, čím je značne popredu pred SR a to aj v súvislosti s tým, že ÚZ sú povinné zverejniť všetky ÚJ zapisované do OR v ČR. Právna úprava v ČR je pritom veľmi podobná právnej úprave v SR. Na základe vyššie spomenutého možno konštatovať, že ČR plní princíp publicity informácií určených pre ich používateľov na vysokej úrovni oproti iným krajinám európskych spoločenstiev a Európskej únie a z hľadiska implementácie e-Government-u a transparentnosti zverejňovania informácií sa dá považovať v tejto oblasti za značne pokročilú.

---

²⁹ Informácie o vybraných ÚJ sa dajú získať v prehľadnej grafickej podobe na internetových stránkach XBRL US, Inc. : <http://xbrl.us/research/Pages/data.htm>.

³⁰ Informácie dostupné pre verejnosť je možné získať aj prostredníctvom internetových stránok FFIEC: <https://cdr.ffiec.gov/public/Default.aspx>.

1.3.1 Právna úprava registra účtovných záznamov v Českej republike

Predmetnú oblasť zverejňovania účtovných záznamov spoločností zapísaných do OR v ČR upravuje niekoľko zákonov, medzi ktoré patrí Zákon č. 563/1991 Sb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a noviel a iné (napr. Zákon č. 99/1963 Sb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov).

Zákon o účtovníctve ukladá v ČR v § 21a ÚJ, ktoré sú zapísané do OR alebo takým, ktorým tak ukladá osobitný predpis, povinnosť zverejňovania ÚZ a to v takom rozsahu, v akom bola daná ÚZ zostavená. Ďalej ustanovuje aj zverejňovanie výročnej správy pri ÚJ, ktoré majú zákonnú povinnosť podávať výročnú správu podľa § 21 zákona o účtovníctve a správy audítora k ÚZ a výročnej správe, ktorá je bližšie definovaná v § 20 zákona o účtovníctve. Túto povinnosť si podľa § 21a zákona o účtovníctve majú účtovné jednotky, ktoré majú mať ÚZ overenú audítorom musia splniť do 30 dní po splnení podmienky overenia ÚZ audítorom ak osobitný predpis neustanovuje inak. ÚJ, ktoré nemajú povinnosť auditu v zákonne o účtovníctve lehotu na zverejnenie ÚZ nemajú, ale osobitným predpisom, ktorým v tomto prípade rozumieme § 38k Obchodného zákonníka sú povinné si túto povinnosť splniť bez zbytočného odkladu po vzniku rozhodnej skutočnosti, ktorou je zostavenie ÚZ.³¹ Ďalej je v § 21a ods. (4) definovaný spôsob zverejňovania ÚZ, výročnej správy a správy audítora a to uložením predmetných dokumentov do zbierky listín obchodného registra a táto povinnosť je považovaná za splnenú v okamihu predania predmetných dokumentov príslušnému registrovému súdu alebo Komisii pre cenné papiere ČR. V ods. 7 predmetného paragrafu sa len oznamuje výnimka vo zverejňovaní pre utajované skutočnosti podľa osobitného predpisu.³²

Ďalšou významnou právnou normou upravujúcou zverejňovanie ÚZ v ČR je Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ktorý následne v § 27 obsahuje definíciu OR ako verejného zoznamu, ktorý je vedený v elektronickej podobe a v § 28 sa pojednáva o skutočnosti, že OR je každému prístupný a každý si z neho môže robiť kópie alebo výpisy. Zákon sa ďalej v § 29 až § 38h venuje úprave náležitosti OR a následne v § 38i definuje aj obsah zbierky listín, ktorá je jeho súčasťou a do ktorej sa podľa znenia ods. (1) písm. c) ukladajú výročné správy, riadne, mimoriadne

³¹ Kučerová, D. 2011. Názov. In *Podnikatel.cz*. Internetové vydanie. 2011. Dátum vydania: 22.02.2011. Dostupné na internete: <http://www.podnikatel.cz/clanky/ucetni-zaverka-se-zasila-do-obchodniho-rejstliku/>

³² Zákon č. 563/1991 Sb. O účtovníctve v znení neskorších predpisov. Znenie zákona je dostupné na internete: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/cast3.aspx>

a konsolidované ÚZ a správa audítora k ÚZ. Zbierke listín a úprave jej náležitostí sa ďalej venujú aj ustanovenia § 38j a § 38k, kde sú bližšie upravené lehoty na uloženie listín do ZL a listiny, ktoré ukladá do ZL zahraničná osoba, jej podnik alebo organizačná zložka podniku.³³

1.3.2 Prax zverejňovania údajov z ÚZ v ČR v súčasnosti

Spoločnosti plniace si svoje zákonné povinnosti teda zverejňujú údaje z ÚZ v ČR bez zbytočného odkladu a ÚJ, ktoré podliehajú povinnosti auditu do 30 dní po vypracovaní správy audítora a to formou upravenou osobitným predpisom a to konkrétne vyhláškou č. 562/2006 Sb. ktorou sa ustanovuje spôsob prevedenia listín do elektronickej podoby a spôsob nakladania s nimi. Dokumenty z ÚZ sa zasielajú na príslušný registrový súd, v ktorom je zložka ÚJ vedená a to viacerými možnosťami, medzi ktoré patrí zaslanie mailovej správy s prílohou, dátovou schránkou alebo na CD. Dokumenty ukladané do ZL sa pritom berú ako jedna listina (súvaha, výkaz ziskov a strát, poznámky, výročná správa a aj správa audítora spolu) a musia byť spracované do jedného súboru vo formáte PDF pri maximálnej veľkosti 150 kB na 1 stranu listiny. Zároveň je možné ich zabezpečiť, ale tak, aby bolo stále možné ich plnohodnotné zobrazenie alebo tlač. Podrobný popis ďalších činností ÚJ v ČR nie je pre prácu nevyhnutný, nakoľko právna úprava v ČR nie je natoľko komplikovaná ako v SR a pri existencii zbierky listín vo vyššie spomenutej forme by bol zbytočný.^{34, 35}

Častým javom v ČR je neplnenie si zákonných povinností týkajúcich sa zverejňovania ÚZ vyplývajúcich z vyššie zverejnenej právnej úpravy a to aj napriek možným sankciám za neplnenie si povinností súvisiacich so zverejňovaním ÚZ až do výšky 3 % aktív spoločnosti vykázaných v ÚZ. Pričom svoju zákonnú povinnosť si splnila v rokoch 2008 až 2009 približne jedna tretina aktívnych obchodných spoločností, pričom bol v rozmedzí predmetných období zaznamenaný klesajúci trend zverejňovania ÚZ

---

³³ Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Znenie zákona je dostupné na internete: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast1.aspx>

³⁴ Vyhláška č. 562/2006 Sb. ktorou sa ustanovuje spôsob prevedenia listín do elektronickej podoby a spôsob nakladania s nimi. Znenie je dostupné na internete: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-562>

³⁵ Kučerová, D. 2011. Názov. In *Podnikatel.cz*. Internetové vydanie. 2011. Dátum vydania: 22.02.2011.

Dostupné na internete: <http://www.podnikatel.cz/clanky/ucetni-zaverka-se-zasila-do-obchodniho-rejstriku/>

obchodnými spoločnosťami.³⁶ Tento jav môže mať viacero príčin, od slabého vymáhania predmetných ustanovení zo strany relevantných orgánov až po nespokojnosť podnikateľskej verejnosti v ČR s konceptom publicity v takto vysoko transparentnej podobe, ktorú prejavila aj Asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov ČR formou výzvy Ministerstvu priemyslu a obchodu ČR.³⁷

1.3.3 Možnosti získavania informácií pre používateľov informácií

Používatelia informácií môžu vyhľadávať informácie o ÚZ pre ÚJ registrované v ČR veľmi jednoducho použitím verejne prístupného digitalizovaného OR a ZL. Pričom sa stačí dostať na predmetnú stránku Ministerstva spravodlivosti ČR a pri jednoduchom vyhľadávaní zadať obchodné meno spoločnosti alebo jej identifikačné číslo a pri rozšírenom vyhľadávaní je možné nájsť spoločnosť aj podľa obce, ulice, právnej formy alebo spisovej značky, či registrového súdu. Následne sa používateľovi zobrazia možnosti s vyhľadanými spoločnosťami spĺňajúcimi používateľom zadané kritéria a tu si treba zvoliť typ zisťovaných údajov a to buď aktuálny výpis z OR, úplný výpis z OR alebo ZL, v ktorej sa nachádza aj ÚZ spoločnosti v prípade, že si splnila svoje zákonné povinnosti v digitalizovanej podobe, ktorú si používateľ môže následne prezrieť, stiahnuť, alebo vytlačiť. Na príslušných stránkach Ministerstva spravodlivosti ČR venovaných OR a ZL sa nachádzajú tiež návody na prácu s OR, podmienky prevádzky a iné užitočné informácie pre používateľov informácií z ÚZ. Agregované informácie za viacero spoločností podľa odvetvia, kraja alebo iného kritéria však ZL vyhľadávať neumožňuje a tak je pre používateľov hľadajúcich práve tieto agregované informácie za odvetvie, hospodárstvo alebo iné nevyhnutné zvoliť iný informačný kanál obdobne ako je to v SR.³⁸

Ďalšími informačnými kanálmi pre používateľov informácií z ÚZ môžu byť stránky Štatistického úradu ČR alebo samotné stránky záujmových združení, či odborné periodiká a prípadne informácie z Burzy cenných papierov v Prahe a iné.³⁹

---

³⁶ CCB-Czech Credit Bureau, a. s.. 2011. Účtovné závierky pomôžu odhaliť neseriózneho obchodného partnera. In *CRIBIS News*. Internetové vydanie. 2011, dátum citovania 29.04.2011. Dostupné na internete: http://www.informaceofirmach.cz/cribis_news/ucetni-zaverky.

³⁷ Správa o nespokojnosti podnikateľov s ČR so súčasným systémom zverejňovania dostupná na internete: <http://www.amspp.cz/podnikatele-jsou-proti-zverejnovani-citlivych-udaju-ve>.

³⁸ Informácie možno získať zo stránky Ministerstva spravodlivosti ČR dostupnej na internete: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-š>

³⁹ Informácie o ÚJ možno získať zo stránky Burzy cenných papierov Praha dostupnej na internete: <http://www.bcpcp.cz/>

2 Hlavný cieľ a čiastkové ciele práce

V tejto časti práce sme sa zamerali na vyjadrenie hlavného cieľa práce a čiastkových cieľov práce, ktoré dosiahnutie hlavného cieľa podmieňujú. Stanovenie hlavného a čiastkových cieľov je dôležité a významné pre ich nezastupiteľnú úlohu pri hodnotení prínosu práce a tieto by ho mali podporovať a vyjadrovať a zároveň slúžia ako kritérium na zhodnotenie ich dosiahnutia.

Hlavným cieľom záverečnej práce je navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike v teoretickej a praktickej rovine na základe možností riešenia problematiky daných slovenskou právnou úpravou a príkladov z praxe v Slovenskej republike a vybraných krajinách pri dodržaní stanoveného rozsahu práce.

Čiastkovými cieľmi práce sú:

- a) Porovnanie systémov vhodných pre zriadenie centrálného registra účtovných závierok z hľadiska právnej úpravy a praktických postupov pri implementácii právnej úpravy do praxe;
- b) Preskúmanie výhod a nevýhod daných možností zriadenia a využívania centrálného registra účtovných závierok z hľadiska účtovných jednotiek a používateľov informácií z účtovných závierok;
- c) Návrh praktickej stránky postupu zverejňovania údajov v centrálnom registri účtovných závierok pri použití vybraných riešení s dôrazom na zníženie administratívnej náročnosti zverejňovania a komfortu použiteľnosti zverejnených informácií používateľmi informácií z účtovných závierok;
- d) Preskúmanie názorov odbornej verejnosti na problematiku centrálného registra účtovných závierok.

Čiastkové ciele práce podmieňujú dosiahnutie cieľa hlavného a ďalej ho rozvíjajú s dôrazom na celkový trend vývoja smerujúci k eGovernment-u, transparentnosti a znižovaniu administratívnej záťaže podnikateľských subjektov v rámci národnej aj nadnárodnej právnej úpravy.⁴⁰

---

⁴⁰ Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívneho zaťaženia. 2012. Európa môže byť úspešnejšia – Osvedčené postupy znižovania administratívneho zaťaženia. In *Európa môže byť úspešnejšia*. Luxemburg : Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2012. ISBN 978-92-79-22508-6, Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bestpractice_broch_sk.pdf.

3 Metodika práce a metody skúmania

Metódy práce a metódy skúmania úzko súvisia so zadaním práce ako aj s vymedzením obsahovej stránky práce a stanoveným hlavným cieľom a čiastkovými cieľmi práce. Metódy práce a skúmania ako aj spôsob získavania údajov a zdrojov predmetných údajov sú obmedzené charakteristikou objektu skúmania práce, ktorým je centrálny register účtovných závierok, alebo jeho rôzne formy v závislosti od konkrétneho druhu uvádzaného systému s možnosťou použitia ako systému pre využitie centrálného registra účtovných závierok v SR.

3.1 Charakteristika objektu skúmania

Objektom skúmania práce je centrálny register účtovných závierok, alebo iný register, ktorého úlohou je zber a zverejňovanie údajov z dokumentov ÚZ od ÚJ používaných používateľmi informácií a touto formou spĺňa náležitosti uplatňované pre centrálny register účtovných závierok alebo dokumentov z účtovných závierok, zároveň právne predpisy, ktoré objekt skúmania definujú a typy informačných technológií používané pre plnenie povinností vyplývajúcich z právnej úpravy. Právne predpisy teda sú objektom skúmania definujúcim teoretickú rovinu centrálného registra účtovných závierok a technológie použité na ich implementáciu do praxe tvoria vecnú stránku centrálného registra účtovných závierok.

3.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Údaje nevyhnutné k vyhotoveniu práce boli získavané s použitím informačných technológií na vyhľadávanie informácií s dôrazom na vyhľadávanie kľúčových pojmov týkajúcich sa objektu skúmania.

Zdrojmi informácií práce sú tuzemské aj zahraničné zdroje a týmito zdrojmi sú zákony, smernice, opatrenia, odborná literatúra, odborné články a elektronicky publikované články a zdroje voľne dostupné na internete, ktoré sú uvedené v Zozname použitej literatúry.

Ďalším zdrojom informácií sú informácie získane od rôznych organizácií z oblasti účtovníctva, auditu, podnikateľskej sféry ako aj z oblasti spoločností orientujúcich sa na vývoj softvérových riešení pre danú problematiku.

3.3 Metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania

Metódami skúmania práce a interpretácie výsledkov práce sú analýza, syntéza, komparácia, indukcia, dedukcia, a konkretizácia. Pričom ťažiskovou metódou je komparácia použitá pre jednotlivé systémy registrov ÚZ alebo registrov informácií z ÚZ ako aj pre právnu úpravu jednotlivých typov RÚZ. Analýza je v práci využívaná pri skúmaní jednotlivých právnych noriem a následnom výbere častí právnych noriem upravujúcich problematiku práce. Syntéza je využitá pre celkový opis stavu využitia centrálného registra ÚZ alebo iného registra podľa časti 3.1 súhrnne spojením všetkých článkov právnej úpravy získaných metódou analýzy a informácií o praktickom využívaní objektu skúmania. Indukcia ako metóda skúmania a interpretácie je v práci použitá pri aplikovaní čiastkových poznatkov na všeobecnú úroveň a to tak, že sa na základe jednotlivých príkladov vyjadří všeobecný stav problematiky. Dedukcia je využitá na vyvodenie záverov o určitom článku problematiky práce na základe všeobecných informácií. Konkretizácia je použitá pri návrhoch riešenia problematiky, pričom sa právna úprava uplatňuje na určitom konkrétnom príklade postupu jej plnenia. Snažili sme sa pritom využívať vyššie spomenuté metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania logicky a účelne tak, aby sa ich uplatnením dali vyvodiť závery prinášajúce praktické poznatky a aby sa plnil hlavný ako aj čiastkové ciele práce.⁴¹

4 Výsledky skúmania problematiky práce

V tejto časti práce sme sa venovali výsledkom skúmania súčasného stavu problematiky centrálného registra účtovných závierok. Výsledkami práce vyplývajúcimi zo skutočnosti zistených pri skúmaní súčasného stavu problematiky v SR a vybraných krajinách sú hlavne jednoznačne plynúce výhody a nevýhody zo zavedenia RÚZ pre ÚJ

---

⁴¹ CHOLUJ, V. 2010. Metodologické pokyny . In *Náčrt metodologického prístupu k riešeniu záverečnej práce z hľadiska požiadaviek stanovených Internou smernicou č. 1/2010 rektora EU v BA*. Dátum citovania: 07.03.2010. Dostupné na internete: nhf-new.euba.sk/attachments/533_Metodologické%20pokyny.doc.

a pre používateľov informácií z ÚZ alebo z dokumentov ÚZ. Ďalej sa zo stavu poznania dajú interpretovať výsledky týkajúce sa rozsahu a spôsobu zverejňovania informácií z ÚZ a počtu subjektov, ktorých sa v jednotlivých prípadoch povinnosť zverejniť informácií z ÚZ týkajú. V prípadoch, pri ktorých sa výsledky práce zhodujú s výsledkami iných autorov sú tieto práce uvedené v poznámkach pod čiarou a v prípadoch, že sa tieto nezhodujú, je to rovnako uvedené v poznámkach pod čiarou. Ďalšou časťou výsledkov skúmania práce je vyhodnotenie dotazníkového prieskumu, ktorý bol určený pre odbornú verejnosť s cieľom zistenia všeobecných názorov na danú problematiku využitia centrálného registra účtovných závierok. Výsledkami práce je zároveň náčrt nevyhnutných opatrení potrebných pre implementáciu vybraných možností riešenia problematiky v praxi v Slovenskej republike.

4.1 Všeobecné výhody a nevýhody plynúce zo zavedenia centrálného registra účtovných závierok pre účtovné jednotky a pre používateľov informácií

Zo stavu poznania skutočnosti a informácií ohľadom vybraných typov registrov ÚZ alebo dokumentov z ÚZ vyplývajú viaceré výhody a niektoré nevýhody pre ÚJ ako aj pre používateľov týchto informácií. Všeobecné výhody plynúce zo zavedenia centrálného registra účtovných závierok sú uvedené v prehľadnej tabuľkovej forme a sú členené na výhody pre ÚJ a na výhody pre používateľov týchto informácií. Pri uvádzaných nevýhodách sú tieto členené obdobne ako je tomu pri výhodách.

Tabuľka č. 1 – Výhody vyplývajúce z využívania centrálneho registra účtovných závierok

Výhody vyplývajúce z využívania centrálneho registra účtovných závierok	
Z pohľadu účtovných jednotiek	Z pohľadu používateľov informácií z ÚZ alebo dokumentov ÚZ
Zasielanie ÚZ na jedno miesto - eliminácia duplicity pri zasielaní ÚZ do viacerých registrov	Získanie potrebných informácií v krátkom čase na internete (online)
Zníženie administratívnej záťaže vyplývajúcej z duplicity zasielania ÚZ	Možnosť získavania údajov na základe zadania rozličných kritérií
Elektronické zasielanie ÚZ zabezpečí jednoduchosť podania a nezvratný dôkaz o zaslaní v podobe elektronickej potvrdenky	Získanie informácií z poznámok k ÚZ
Kontrola správnosti obsahu ÚZ a jej identifikátorov, formálnych a logických väzieb	Získanie podkladov potrebných pre analýzu konkurencie
Nezávislosť podania ÚZ na prítomnosti štatutárneho orgánu na území SR	Získanie informácií súhrne za všetky ÚJ
Úspora času potrebného k podaniu ÚZ	Zníženie podnikateľského rizika
Zníženie nákladov súvisiacich so zasielaním listinnej ÚZ viacerých subjektom	Zvýšenie dôvery vo vzťahu k poskytnutým informáciám z ÚZ
Zvýšená motivácia podávať správne výkazy a vyhnúť sa ich manipuláciám	Jednoduchá kontrola skutočností uvedených v ÚZ s vedomosťami o ÚJ

Výhody spomínané vyššie sú všeobecné a nemusia sa tak javiť pre všetky ÚJ (napr. tie, ktoré vedú účtovníctvo v ruke – teda nepoužívajú softvérové riešenia, aj keď ich je zrejme veľmi málo). Zároveň vyššie spomínané výhody vychádzajú z predpokladov funkčného registra účtovných závierok, ktorý bude kvalitatívne dosahovať všetky atribúty moderných databázových systémov a bude obsahovať rôzne vyhľadávacie funkcie. Veľké množstvo výhod centrálneho registra účtovných závierok sa zhoduje alebo je podobných s výhodami centrálneho registra uvádzanými v inej literatúre, ale k nim sme na základe skúmania pridali ešte ďalšie.⁴²

⁴² SZÁSZOVÁ, R. - SZÁSZ, M. Bude register účtovných závierok prínosom pre prax?. In *Teória a prax účtovníctva a auditorstva* : zborník z vedeckej konferencie; Bratislava, 20.06.2011. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. ISBN 978-80-225-3287-7, st. 84-86

Tabuľka č. 2 – Nevýhody vyplývajúce z využívania centrálneho registra účtovných závierok

Nevýhody vyplývajúce z využívania centrálneho registra účtovných závierok	
Z pohľadu účtovných jednotiek	Z pohľadu používateľov informácií z ÚZ alebo dokumentov ÚZ
Zdroj citlivých informácií pre konkurenciu	Žiadne významné nevýhody a riziká pre používateľov informácií sme nezistili
Informačné znevýhodnenie oproti konkurencii zo zahraničia, ktorá v krajine svojho sídla nemá povinnosť zverejňovať informácie z ÚZ v RÚZ	
Informačné znevýhodnenie oproti konkurencii z tuzemska, ktorá si neplní povinnosti súvisiace so zverejňovaním ÚZ v RÚZ	
Zvýšený tlak zo strany zamestnanckých združení a odborov na rast miezd pri dobrých ekonomických výsledkoch	
Možnosť zneužitia prístupových práv zo strany neoprávnených osôb a následné ekonomické škody a poškodenie dobrého mena	
Možnosť zneužitia informácií organizovaným zločinom za účelom vydierania a výpalníctva (malé jednoosobové s. r. o.)	
Možnosť zvýšenia nákladov na obstaranie vhodného softvérového riešenia	

Nevýhody využívania centrálneho registra účtovných závierok uvedené v Tabuľke č. 2 vyššie sú prítomné na strane účtovných jednotiek, na ktoré táto povinnosť zverejňovania informácií dopadá a to v prípade neefektívneho vymáhania práva, s ktorým má SR skúsenosti aj pri doterajšom systéme zasielania ÚZ do ZL alebo OV. Väčšina nevýhod sa dá eliminovať dôsledným vymáhaním dodržiavania zákona a apelovaním na európske spoločenstvá a Európsku úniu pre zavedenie obdobných transparentných politík zverejňovania údajov z ÚZ aj v iných krajinách spoločenstiev a EÚ a tým zamedziť informačnému znevýhodneniu tuzemských ÚJ oproti zahraničným. Ďalšou možnou nevýhodou spojenou s využitím centrálneho RÚZ je možnosť záujmu o informácie z ÚZ organizovaným zločinom, pričom tu je dôležité mať spoľahlivé a výkonné orgány činné

v trestnom konaní na národnej úrovni v rámci SR. Nevýhody súvisiace s informačnou disproporciou oproti zahraničiu sa nachádzajú aj v inej literatúre a tak sa v tomto výsledky práce čiastočne zhodnú s inými autormi.⁴³

V tejto časti sme považovali za nevyhnutné uviesť aj zrejmú výhodu pre spoločnosť ako celok plynúcu z možného posilnenia konkurencie medzi ÚJ v podobe novej cenovej konkurencie a zvyšovania kvality výrobkov a služieb v prípade snahy ÚJ zachovať maržu na požadovaných úrovniach vyšších oproti konkurencii. Nepredpokladali sme však, že by tento efekt mohol byť z hľadiska ekonomiky a hospodárstva ako celku veľmi významný.

4.2 Porovnanie súčasného stavu využívania centrálného registra účtovných závierok alebo obdobného registra vo vybraných krajinách

V nasledujúcej tabuľke sme priniesli porovnanie súčasného stavu využitia RÚZ alebo obdobného registra vo vybraných krajinách, ktorými sú SR, ČR a USA. Pričom sme sa zamerali na ich hodnotenie z hľadiska viacerých parametrov systému. Nakoľko sa však právna úprava a aj dôležitosť centrálného registra v rámci ekonomiky jednotlivých vybraných krajín líši, rozhodli sme sa vyhotoviť porovnanie na základe zovšeobecnenia termínu centrálny RÚZ na register ÚZ alebo dokumentov z ÚZ (v prípade SR a ČR je ním ZL a pre USA je ním CDR a EDGAR). Dôležitým parametrom pre vypracovanie nasledujúcej tabuľky bolo tiež zameranie sa na RÚZ v elektronickej forme a s online dostupnosťou údajov z dokumentov ÚZ. Ďalším dôležitým prvkom je možnosť získavania agregovaných dát za určitú skupinu alebo odvetvie podnikov v rámci RÚZ a takisto frekvencia zasielania informácií z ÚZ (či už sa jedná o ÚZ priebežnú alebo riadnu). Výsledkom porovnania môže byť interpretovaná krajina s najlepším systémom zverejňovania údajov, v prípade pridania váhy jednotlivým faktorom sa však toto poradie môže zmeniť, čo závisí od preferencií používateľov informácií z ÚZ. Pričom je napríklad existencia centrálného registra ÚZ pre všetky ÚJ má určite vyšší stupeň dôležitosti ako frekvencia podávania ÚZ a informácií z ÚZ alebo neexistencia duplicity podávania, ktorá je skôr dôležitá pre samotné ÚJ ako pre používateľov informácií.

---

⁴³ Asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov ČR. Podnikatelia sú proti zverejňovaniu citlivých údajov v zbierke listín. In Aktuality. 2010. Dostupné na internete: <http://www.amspace.cz/podnikatele-jsou-proti-zverejnovani-citlivych-udaju-ve>

Tabuľka č. 3 – Porovnanie súčasného stavu využívania RÚZ v SR, ČR a USA

Štát:	Slovenská republika	Česká republika	Spojené štáty americké
Existencia centrálného RÚZ pre všetky ÚJ online	NIE*	ÁNO	NIE
Existencia RÚZ pre vybrané ÚJ online	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Možnosť elektronického podávania ÚZ do RÚZ	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Možnosť elektronického podávania ÚZ do OV	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Možnosť vyhľadávania ÚJ podľa rôznych parametrov	NIE	ÁNO	ÁNO
Frekvencia podávania informácií z ÚZ viac ako raz ročne	NIE	NIE	ÁNO**
Existencia záväznej štruktúry ÚZ	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Možnosť získavania agregovaných údajov z RÚZ	NIE	NIE	ÁNO
Neexistencia duplicity podaní do viacerých RÚZ	NIE	NIE	NIE

*Takýto register síce nabral kontúru v právnej úprave, ale nie je realizovaný

**Povinnosť zverejňovať údaje neplatí pre všetky ÚJ v krajine, len pre vybrané subjekty

Z vyššie uvedenej tabuľky porovnania krajín vyplýva, že najviac kladných odpovedí na skúmané kritéria pripadá na USA, čo by pri rovnakej váhe jednotlivých kritérií znamenalo jednoznačnú dominanciu využitia centrálného registra účtovných závierok práve v tejto krajine. Na rozdiel od USA však ČR spĺňa aj porovnávacie kritérium existencie centrálného RÚZ pre všetky ÚJ on-line, pričom túto možnosť ešte nesprístupnili ani Slovenská republika a ani USA. Z hľadiska používateľov informácií je možnosť vyhľadať informácie o akejkoľvek ÚJ on-line veľkou výhodou a v tomto prípade možno túto možnosť považovať za kritérium s najväčšou váhou v porovnaní s ostatnými kritériami. Nevýhodou systému fungujúceho v ČR je formát zasielania údajov a nemožnosť získania agregovaných údajov za všetky spoločnosti alebo za určité odvetvie. V porovnaní s vybranými krajinami SR výrazne zaostáva v implementácii centrálného

registra účtovných závierok, čo sa prejavilo aj najmenším množstvom kladných odpovedí na kritéria porovnávania spomedzi skúmaných krajín.

Úlohou SR pri implementácii centrálného registra účtovných závierok by teda malo byť primárne jeho on-line zavedenie v rámci SR pre všetky ÚJ, ktoré už má oporu v právnej úprave a následne aplikovanie kritérií, ktoré sú už implementované vo vybraných krajinách, s tým, že SR má viacero možností voľby pre zasielanie ÚZ alebo dokumentov z ÚZ. Hlavnými sú XML formát, ktorý je už v súčasnosti v SR využívaný do značnej miery pre komunikáciu s úradmi a organizáciami verejnej správy, alebo PDF formát, ktorý je značne rozšírený v spoločnosti ako takej alebo XBRL, ktorý však je pomerne novým formátom, s ktorým sa skôr stretávajú spoločnosti so zahraniou formou vlastníctva, alebo veľké spoločnosti a nadnárodné koncerny, ktoré majú svoje pobočky aj v rámci SR.⁴⁴

4.3 Výsledky dotazníkového prieskumu názorov odbornej verejnosti na zverejňovanie účtovných závierok a formu ich zasielania

V rámci našej práce sme považovali za dôležité okrem zisťovania a vyhodnocovania súčasného stavu a možností do budúcnosti aj preskúmanie názorov odbornej verejnosti z radov rôznych inštitúcií zaoberajúcich sa problematikou účtovníctva, daní alebo vývojom softvérových produktov používaných pre účely vedenia účtovnej evidencie a súvisiacich povinností ÚJ definovaných právnymi normami a zároveň samotných ÚJ, ktoré zavádzanie centrálného registra účtovných závierok ovplyvňuje najviac. Tento prieskum sme robili formou elektronického dotazníkového prieskumu vybraných inštitúcií a prostredníctvom e-mailu sme ich poprosili o zodpovedanie otázok, ktoré zisťujú názory odbornej verejnosti, medzi ktorú tieto inštitúcie spadajú, na danú problematiku.

Prieskum je štruktúrovaný do troch celkov, v ktorých sa nachádzajú rozličné otázky podľa typu inštitúcie, ktorá daný dotazníkový prieskum vyplňala. Prvým dôležitým celkom inštitúcií sú rôzne združenia, komory alebo obdobné organizácie zastupujúce záujmy podnikateľskej sféry, účtovníkov alebo audítorov. Druhým takýmto celkom sú spoločnosti plniace funkcie vývoja softvérových produktov pre oblasť účtovníctva, auditu alebo daní a tretím celkom, pre ktorý bol dotazníkový prieskum určený sú samotné ÚJ, ktoré plnia

---

⁴⁴ Informácie o spoločnostiach, ktoré sú podporovateľmi XBRL v rámci európskych spoločenstiev a Európskej únie a zároveň majú aj pobočky v SR sú dostupné na internete: <http://www2.xbrl.org/eu/default.aspx>

v hospodárstve iné úlohy ako predchádzajúce celky združení, komôr a obdobných organizácií alebo vývojárov softvérových produktov.

Z odpovedí na otázky určené pre prvý celok je zrejmé, že združenia sú si vedomé povinností účtovných jednotiek ohľadom zverejňovania účtovných závierok a ich vzťah k zverejňovaniu účtovných závierok a dokumentov z ÚZ je pozitívny. Elektronická komunikácia a zasielanie údajov z ÚZ touto formou rovnako získalo kladnú odpoveď, čo korešponduje s celkovým trendom elektronizácie komunikácie v spoločnosti. Riziká spojené s on-line dostupnosťou ÚZ a dokumentov z ÚZ nie sú v tejto skupine inštitúcií vnímané a zároveň je prípadná možnosť získavania agregovaných informácií z daného typu RÚZ vnímaná ako prínos. Zároveň je zastávaná forma zasielania požadovaných informácií prostredníctvom XML súborov.

Druhý celok, ktorého názory boli skúmané v dotazníkovom prieskume, sú vývojári softvéru pre účtovníctvo, audit a dane a tu sa stretávame s širokým sortimentom formátov, do ktorých je umožnené exportovať ÚZ v produktoch týchto spoločností a zároveň tieto umožňujú aj exportovanie celej ÚZ do jedného súboru. Za najpragmatickejší formát zasielania súborov je volený XML formát, pričom jeho používanie je v SR značne rozšírené, ale nie je problémom ani zavedenia iného formátu. Vývoj softvéru, ktorý by dokázal poskytovať podľa zvoleného formátu zasielania aj agregované údaje za všetky ÚJ alebo za odvetvia podľa SK NACE je možný. Problémom pre vývojárov softvéru je hlavne nedokonalá metodika a jej tvorba zo strany štátnych inštitúcií, ktoré potom môžu spôsobiť problémy pri tvorbe softvérových produktov.

ÚJ, ktorým bola venovaná tretia časť dotazníkového prieskumu sú si vedomé svojich povinností zverejňovania účtovných závierok a dokumentov z ÚZ a vo väčšine prípadov si tieto povinnosti plnia. Väčšina subjektov sa prikláňa k elektronickej komunikácii s orgánmi verejnej správy a už v súčasnosti sú také, ktoré komunikujú napríklad s daňovými úradmi prostredníctvom elektronických kanálov a to buď na základe dohody o elektronickej doručovaní alebo zaručeným elektronickým podpisom. Využívanie softvérových produktov pre oblasti účtovníctva, daní alebo auditu je medzi ÚJ rozšírené, ale nie všetky tieto využívajú od externých dodávateľov. Automatické zasielanie ÚZ daňovými úradmi by bolo považované za prospešné riešenie a to aj z hľadiska vnímania neprimeranej administratívnej náročnosti podnikania v SR. V súvislosti so zverejňovaním ÚZ spoločnosti vnímajú aj určité riziká, ale ich zverejnenie na internete by mohlo dopomôcť k využívaniu týchto informácií na hodnotenie dôveryhodnosti obchodných partnerov, ktorých by sa táto povinnosť týkala. Absenciu zverejňovania ÚZ

on-line v zahraničí nevnímajú všetky ÚJ ako znevýhodnenie postavenia na trhu, aj keď by sa to dalo očakávať a riziko zneužitia informácií organizovaným zločinom dopytované ÚJ nevedia posúdiť a preto sa vo väčšej miere rozhodli nezaujať v tejto veci jednoznačné stanovisko.

Z výsledkov prieskumu súhrnne za všetky celky sa dá usudzovať celkovo pozitívne vnímanie zavádzania on-line dostupného registra účtovných závierok v centralizovanej podobe pre všetky ÚJ, pričom by bolo pozitívne vnímané jeho zavádzanie a úpravy s čo najnižšou administratívnou záťažou. Považovali sme za dôležité v tejto časti uviesť, že výskum prostredníctvom dotazníkového prieskumu sa rozhodlo zrealizovať len niekoľko oslovených inštitúcií a teda jeho štatistická významnosť nemusí byť akceptovateľná, zároveň však z hľadiska kvality získaných informácií išlo o dôležitý zdroj informácií o názoroch odbornej verejnosti na problematiku práce a slúžil aj ako podklad k návrhu koncepcie riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike.⁴⁵

5 Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike

Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálného RÚZ v SR je hlavným cieľom práce a v tejto časti sme sa zamerali na jeho navrhnutie s dôrazom na administratívnu nenáročnosť riešenia v súlade s právnou úpravou registra účtovných závierok v SR. Z možných riešení sme na základe vyššie uvedených skutočností vybrali dva formáty súborov, ktorými by bolo vhodné povinnosti zverejňovania ÚZ a dokumentov z ÚZ zasielať pre ÚJ, ktoré umožňujú na základe softvérového riešenia export do formy prehľadnej pre používateľov informácií z ÚZ. Týmito formátmi sú XML a XBRL.

Formát XML súborov určený pre zasielanie ÚZ je v SR dostupný už v súčasnosti a má široké uplatnenie pri tvorbe slovenského e-Government-u. Účtovné jednotky zasielajú rôzne dokumenty vo formáte XML v súčasnosti verejným inštitúciám a aj v rámci súkromnej sféry. Príkladmi takéhoto uplatnenia sú výkazy pre Sociálnu poisťovňu, zdravotné poisťovne, Colnú správu SR a daňové úrady, ktoré zasielanie dokumentov v tomto formáte umožňujú.

---

⁴⁵ Dotazníkový prieskum – Názory odbornej verejnosti na zverejňovanie účtovných závierok a formu zasielania je dostupný na internete:
<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dEVvOWtpeVFpNUY4Q19JJeJTbEJfNEE6MQ>

Formát XBRL súborov určený pre zasielanie ÚZ v SR v súčasnosti nie je rozšírený, ale zároveň je veľmi rozšírený vo svete a z hľadiska medzinárodného porovnávania v rámci sveta alebo európskych spoločností a EÚ sa javí ako pravdepodobné riešenie problematiky využitia centrálného registra ÚZ v SR v budúcnosti (aspoň pre určité typy účtovných jednotiek).

Určité dokumenty, ktoré sa zverejňujú spolu s ÚZ bude zrejme najlepšie zasielať formou PDF dokumentov, ktoré nachádzajú využitie popri oboch vyššie spomenutých formátoch, nakoľko pre niektoré dokumenty k ÚZ nie je štruktúra vyššie spomenutých formátov (XML a XBRL) vcelku žiaduca. Používanie PDF by bolo vhodné zrejme pre dokumenty ako správa audítora alebo poznámky k ÚZ, pokiaľ sa aj im nedá štruktúrovaná podoba podobne ako výkazom z ÚZ – súvahe a výkazu ziskov a strát, aj keď štruktúra poznámok k ÚZ naberá svoje kontúry už v existujúcej právnej úprave.⁴⁶

5.1 Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike s využitím XML

Hlavnými črtami konceptu riešenia problematiky využitia centrálného registra ÚZ v SR s využitím XML je administratívna nenáročnosť a odstránenie duplicity zasielania ÚZ a dokumentov k ÚZ. Najvhodnejším nástrojom na zasielanie ÚZ vo formáte XML súborov v súčasnosti sú aplikačné nástroje Finančného riaditeľstva SR – eDane a EZU, ktoré už formát XML zasielania akceptujú.

Daňový subjekt (ÚJ) potrebuje k takejto komunikácii požiadať o vydanie identifikátora, ktorá sa dá vypísať elektronicky na stránkach Finančného riaditeľstva SR a následne uzavrieť dohodu o elektronickom doručovaní, ktorá ÚJ oprávni na podávanie dokumentov elektronickou formou v EZU.

Po splnení vyššie spomenutých náležitostí už ÚJ podáva dokumenty elektronickou formou a to tak, že prostredníctvom internetového prehliadača vyhľadá stránky Finančného riaditeľstva SR, odkiaľ prejde do EZU aplikácie, v tejto sekcii sa prihlási pomocou identifikátora a hesla. Následne zvolí príslušný daňový subjekt a v ďalšom kroku vytvorí podanie, v ktorom určí o aký typ dokumentu sa jedná, zvolí druh podania (v prípade súvahy – riadna - zostavená, riadna - schválená a iné). Následne zadáva interval

---

⁴⁶ Informácie o poznámkach k účtovnej závierke a ich úprave sú dostupné v Opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/24013/2011-74 z 21. októbra 2011 na internete: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=7483>

zdaňovacieho obdobia a samotné obdobie, za ktoré sa jednotlivý výkaz podáva. Potom môže vložiť XML súbor a prípadne pridať neštruktúrovanú prílohu (napr. správu audítora v PDF). Systém už v súčasnosti dokáže odkontrolovať korektnosť vkladaných dokumentov a niektoré logické chyby, ktoré sa v nich vyskytujú. Aplikácia eDane zároveň prevádza výkazy vyplnené v aplikácii aj do XML súborov a touto formou sa teda nemôže vyskytovať chybové hlásenie pri vkladaní XML súboru do EZU. Väčšina softvérových produktov používaných na vedenie účtovnej evidencie tiež umožňuje export výkazov ÚZ do XML súboru a teda netreba využiť ani aplikáciu eDane.

V nami navrhnutej koncepcii by následne dokumenty, ktoré majú byť zverejnené v registri, v Obchodnom vestníku a v Zbierke listín boli takto automaticky posielané v rámci orgánov verejnej správy do registra podľa zákona o účtovníctve, do OV a do ZL. Príčom by sa tak odstránila duplicita zasielania zo strany ÚJ.

Zároveň je tu možnosť posielania neštruktúrovaných príloh, ktoré sú vo formáte PDF a tu je možnosť priložiť ich neskôr po podaní už schválenej účtovnej závierky a touto prílohou môže byť napríklad správa audítora. ÚJ teda pošle do 31. marca príslušného roka ÚZ (v prípade kalendárneho roka ako ÚO), ktorá je zostavená za predchádzajúce ÚO, ale ešte neprešla schválením valným zhromaždením a prípadne dozornou radou a overením audítora, ale po splnení týchto zákonne predpísaných náležitosti pre určité ÚJ sa doplní ÚZ už ako schválená s neštruktúrovanými prílohami ako správa audítora a prípadnej poznámky k ÚZ, ktoré však môžu byť aj samostatným podaním v prípade doladenia ich XML štruktúry.

Výhodami zasielania podaní vo formáte XML dokumentu (súbore) sú ich rozšírenie v SR v súčasnosti a zároveň ich nenáročnosť na pochopenie a na nízke množstvo dátového priestoru, ktorý tieto dokumenty zaberajú. Ďalšou výhodou takto implementovaného využívania centrálného registra ÚZ by bolo včasné získavanie údajov zo strany ÚJ, ktoré poväčšine podávajú ÚZ ako prílohu k daňovému priznaniu k dani z príjmov už 31. marca roka nasledujúcom po období, za ktoré sa ÚZ zostavuje a týmto spôsobom je zároveň zaručené plnenie povinnosti týkajúcich sa zverejňovania ÚZ zo strany ÚJ, s čím je v súčasnosti problém.

Nevýhodou zasielania podaní vo formáte XML a neštruktúrovaných príloh vo formáte PDF je nevhodnosť takto získaných údajov pre medzinárodné porovnávanie s krajinami, v ktorých je implementované zasielanie ÚZ a dokumentov z ÚZ vo formáte XBRL.

5.2 Návrh konceptu riešenia problematiky využitia centrálneho registra účtovných závierok v Slovenskej republike s využitím XBRL

Koncept riešenia problematiky práce s využitím XBRL formátu zasielania súborov z ÚZ rovnako ako pri vyššie spomenutom koncepte má spĺňať podmienky administratívnej nenáročnosti a odstránenia duplicity zasielania ÚZ a dokumentov k ÚZ. Nakoľko však vhodná aplikačná platforma pre zasielanie ÚZ touto formou v rámci verejnej správy v SR nie je dostupná, bude nutné vytvoriť takúto aplikáciu v kooperácii s odbornou verejnosťou venujúcou sa zavádzaniu XBRL do úpravy vykazovania ÚZ a dokumentov k ÚZ.

V prípade úspešného prekladu XBRL do slovenského jazyk a implementácie tohto typu formátu pre ÚZ v SR je možné aplikovať túto formu namiesto XML formátu, ktorý je možné využívať v súčasnosti. Ako vyplýva už aj z vyššie uvedených výsledkov dotazníkového prieskumu, vývojári softvéru nevidia v prípadnom zavedení iného formátu ako XML problém, ale bude dôležité určiť správnu metodiku prevedenia XBRL do slovenskej úpravy.

Následne by pri zasielaní XBRL súborov bolo možné využívať rovnaké postupy ako v prípade uplatňovania XML, ale zároveň je možné toto zasielanie prevádzať napríklad aj zvlášť cez Register, Zbierku listín alebo Obchodný vestník. V prípade používania EZU ako kanálu na plnenie povinností zverejňovania ÚZ a dokumentov k ÚZ by však bolo nevyhnutné aplikáciu zmeniť tak, aby bola schopná spracovávať aj tento formát súboru a zároveň by bolo možné doplniť aplikáciu eDane o možnosť prevodu výkazov do XBRL súboru namiesto XML súboru.

Koncepcia využívajúca XBRL je náročnejšia na realizáciu ako koncepcia využívajúca XML, avšak má niektoré črty, ktoré jej dávajú neopomenuteľné výhody. Napríklad rozšírenosť vo svete, možnosť medzinárodného porovnávania. Takto upravené povinnosti súvisiace so zverejňovaním ÚZ a dokumentov k ÚZ by mohli zvýšiť používateľský komfort tých spoločností, ktoré už v súčasnosti používajú aj XBRL formát zverejňovania ÚZ alebo dokumentov k ÚZ v rámci vykazovania pre materské spoločnosti v zahraničí alebo iné medzinárodné inštitúcie.

Výhodou orientácie na XBRL súbory zasielané pre plnenie povinností zverejňovania ÚZ je aj existencia softvérových produktov, ktoré dokážu získavať aj agregované údaje, tak ako je to možné na stránkach US XBRL alebo iných. Ďalšou výhodou tohto typu produktu je aj integrovanie vykazovania údajov z ÚZ

v medzinárodnom a globálnom prostredí, čo môže slúžiť na zvyšovanie transparentnosti v oblasti problematiky získavania informácií používateľmi z rozličných krajín.

Nevýhodou zavádzania XBRL v SR je jej nízke rozšírenie medzi ÚJ (najmä malé a stredné podniky) a tiež náročnejší implementačný proces oproti využitiu XML, ktoré sa využíva už súčasnosti. V prípade úspešného zavedenia XBRL schém v slovenčine a vhodnej metodiky je však zavedenie tohto formátu z dlhodobého hľadiska najvhodnejšou koncepciou pre zverejňovanie údajov s využitím centrálného registra účtovných závierok.

Záver

Hlavným cieľom práce bolo navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike v teoretickej a praktickej rovine na základe možností riešenia problematiky daných slovenskou právnou úpravou a príkladov z praxe v Slovenskej republike a vybraných krajinách pri dodržaní stanoveného rozsahu práce, ktorý bol splnený návrhom konceptu riešenia s využitím XML alebo XBRL formátu v poslednej kapitole práce, pričom vychádza zo skutočností zistených v predchádzajúcich kapitolách práce. Zároveň je možné koncepciu riešenia zhrnúť ako fázy riešenia, pričom v prvej sa využije XML a po doladení systému s XBRL formátom sa môže v podstate plynule prejsť na tento moderný a v globále významný formát pre zverejňovanie ÚZ a údajov z ÚZ.

Pre splnenie hlavného cieľa práce bolo rovnako dôležité aj splnenie čiastkových cieľov definovaných v druhej kapitole, ktoré hlavný cieľ podmieňujú a na základe týchto cieľov boli v práci porovnané systémy vhodné pre zriadenie centrálného registra vo vybraných krajinách, ktorými sú Slovenská republika, Česká republika a Spojené štáty americké a na základe týchto porovnaní boli určené výhody a nevýhody jednotlivých možností zavedenia centrálného registra účtovných závierok. Pri porovnávaní možností sme sa zamerali na dve základné oblasti výhod a nevýhod z hľadiska subjektov, ktoré tieto údaje zverejňujú a tých, ktoré tieto údaje používajú. Pričom z výsledkov výskumu vyplývajú na strane účtovných jednotiek zverejňujúcich informácie z ÚZ rôzne výhody a zároveň rôzne nevýhody, ktoré zverejňovanie informácií z ÚZ prináša a na strane používateľov informácií prevažujú značne vysoko výhody plynúce z využívania centrálného registra účtovných závierok a zvýšenie ich informovanosti so sebou neprináša prakticky žiadne relevantné nevýhody.

Ďalším dôležitým čiastkovým cieľom práce bol samotný návrh praktickej stránky postupu zverejňovania údajov v centrálnom registri účtovných závierok pri použití vybraných riešení s dôrazom na zníženie administratívnej náročnosti zverejňovania a komfortu použiteľnosti zverejnených informácií používateľmi informácií z účtovných závierok, ktorý bol splnený v poslednej kapitole práce na základe návrhu koncepcie riešenia, ktoré bolo vyhodnotené ako najmenej zaťažujúce ÚJ a zároveň veľmi užitočné z hľadiska dodržiavania povinností plynúcich z právnej úpravy. Vybraným praktickým postupom bolo využitie elektronického zberu údajov, ktorý je aplikáciou Finančného

riadiťstva SR a z hľadiska požiadaviek právnej úpravy a uskutočniteľnosti je dostačujúcim prostriedkom.

Posledným nemenej dôležitým čiastkovým cieľom práce bol prieskum názorov odbornej verejnosti na problematiku centrálného registra účtovných závierok, ktorý bol splnený vyhotovením elektronického dotazníkového prieskumu pre vybrané inštitúcie a ÚJ a dané názory následne syntetizované v štvrtej kapitole v časti venujúcej sa vyhodnoteniu prieskumu, ktorým bolo zistené celkové pozitívne vnímanie centrálného registra účtovných závierok zo strany odbornej verejnosti.

Stanovené ciele boli dosiahnuté pri zachovaní stanoveného rozsahu práce a pri súčasnom stave poznania v oblasti danej problematiky objektu skúmania. Dosiahnuté výsledky boli zhrnuté vo vzťahu k stanoveným cieľom, čím sa overilo ich splnenie.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie

FARKAŠ, Richard. Účtovná závierka obchodných spoločností v Slovenskej republike. Bratislava : KPMG Slovensko, spol. s r.o., 2003. 603 s.

KPMG Slovensko, spol. s r.o. Vzorová účtovná závierka 2006 [elektronický zdroj]. Bratislava : IURA EDITION, 2006. CD-ROM. Ekonómia. ISBN 80-8078-126-5.

SZÁSZOVÁ, Renáta - SZÁSZ, Marek. Bude register účtovných závierok prínosom pre prax?. In Teória a prax účtovníctva a audítorstva : zborník z vedeckej konferencie; Bratislava, 20. jún 2011. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. ISBN 978-80-225-3287-7, s. 84-86

Právne normy

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve z roku 2002 v znení neskorších predpisov

Zákon č. 547/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 331/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov

Zákon č. 530/2003 Z. z. Zákon o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon o cenných papieroch z roku 1933 v znení neskorších predpisov

Zákon o cenných papieroch z roku 1934 v znení neskorších predpisov

Zákon o dôvere z roku 1939 v znení neskorších predpisov

Zákon o investičných spoločnostiach z roku 1940 v znení neskorších predpisov

Zákon o ochrane investorov s cennými papiermi z roku 1970 v znení neskorších predpisov

Sarbanes-Oxley zákon z roku 2002 v znení neskorších predpisov

Dodd-Frank-ov zákon o reforme Wall Street a o ochrane spotrebiteľa z roku 2010 v znení neskorších predpisov

Zákon o hospodárskom raste a znižovaní administratívnej záťaže regulácie z roku 1996 v znení neskorších predpisov

Zákon č. 563/1991 Sb. O účtovníctve v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 562/2006 Sb. ktorou sa ustanovuje spôsob prevedenia listín do elektronickej podoby a spôsob nakladania s nimi v znení neskorších predpisov

Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/24013/2011-74

Internetové zdroje

Kučerová, D. 2011. Názov. In *Podnikatel.cz*. Internetové vydanie. 2011. Dátum vydania: 22.02.2011. Dostupné na internete: <http://www.podnikatel.cz/clanky/ucetni-zaverka-se-zasila-do-obchodniho-rejstriku/>

SCHWARZ, J. 2008. Vybrané otázky novej právnej úpravy obchodného registra. In *Ekonomika a manažment podniku*. Časopis, st. 81-94. 2008, ročník 6, číslo 1

Králik, J. 2012. Novela zákona o účtovníctve. Dostupné na internete: <http://advokat.sk/novela-zakona-o-uctovnictve>

ULČarnogurský LAW FIRM. Nový zákon o obchodnom vestníku. In *PRO BONO*. Internetové vydanie. 2011, 5. St. 10 až 11. Dostupné na internete: http://www.ulclegal.com/media/a542/file/item/sk/0000/ulc_pro_bono_05_2011.uP41.pdf

Banecká, R. 2005. Názov. In *TREND*. Internet. 2005, 15.09.2005. Dostupné na internete <http://podnikanie.etrend.sk/podnikanie-firemne-pravo/v-zbierke-listin-sa-kazdy-moze-dostat-k-uctovnej-zavierke.html>

Tužinský, M. 2011. Register účtovných závierok a elektronická komunikácia. In *Účtovníctvo*. Internet. 2011, 25.12.2011. Dostupné na internete: <http://www.podnikajte.sk/>

SOULE, A.. 2009. Ready to serve in Norwalk. In *Fairfield County Business Journal*. Internetové vydanie. rok vydania 2009, ročník 17, číslo 48. Dostupné na internete: <http://connection.ebscohost.com/c/articles/38713874/ready-serve-norwalk>.

Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívneho zaťaženia. 2012. Európa môže byť úspešnejšia – Osvedčené postupy znižovania administratívneho zaťaženia. In *Európa môže byť úspešnejšia*. Luxemburg : Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2012. ISBN 978-92-79-22508-6, Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bestpractice_broch_sk.pdf.

CHOLUJ, V. 2010. Metodologické pokyny . In *Náčrt metodologického prístupu k riešeniu záverečnej práce z hľadiska požiadaviek stanovených Internou smernicou č. 1/2010 rektora EU v BA*. Dátum citovania: 07.03.2010. Dostupné na internete: [nhf-new.euba.sk/attachments/533_Metodologické%20pokyny.doc](http://new.euba.sk/attachments/533_Metodologické%20pokyny.doc).

Asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov ČR. Podnikatelia sú proti zverejňovaniu citlivých údajov v zbierke listín. In *Aktuality*. 2010. Dostupné na internete: <http://www.amspace.cz/podnikatele-jsou-proti-zverejnovani-citlivych-udaju-ve>

Obchodný vestník prístupný na internete na stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky: <https://portal.justice.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Web/Zoznam.aspx>

Internetová doména Ministerstva financií Slovenskej republiky. <http://www.informatizacia.sk/egovernment/519s>.

Internetová doména Úradu vlády SR. <http://informatizacia.gov.sk/informacna-spolocnost-digitalna-agenda/>

Možnosť elektronického doručovania podaní je dostupná na <https://esluzby.drsr.sk/>

Registráciu pre elektronické doručovanie podaní možno nájsť na stránkach Finančnej správy SR na internete: <http://www.financnasprava.sk/news/4/15/Registrujte-sa-pre-elektronicke-dorucovanie-podani-v-roku-2012.html>

Informácie ohľadom právnych noriem a činností s tým spojených sú dostupné na stránkach Komisie pre cenné papiere: <http://www.sec.gov/about.shtml>.

Informácie o Univerzálnom registri SR sú dostupné na internete: <http://www.urplus.sk/About.aspx>

Periodikum uverejňujúce pravidelne informácie z ÚZ od najväčších spoločností je dostupné na internete: <http://www.etrend.sk/trend-special-top-200.html>

Príklad a informácie ohľadom aplikácií EZU a eDane Finančného riaditeľstva SR možno nájsť na internete: <https://esluzby.drsrc.sk/>, <http://www.financnasprava.sk/>,

Informácie ohľadom právnych noriem a činností s tým spojených sú dostupné na stránkach FFIEC: <https://cdr.ffiec.gov/CDR/Default.aspx>.

Informácie ohľadom ďalších právnych noriem a činností s tým spojených sú dostupné na stránkach FDIC: <http://www.fdic.gov/regulations/laws/rules/index.html>.

Informácie o povinnostiach zverejňovať údaje a o formáte ich zasielania sú dostupné na internete: <http://xbrl.us/Learn/Pages/USGAAPandSEC.aspx> a <http://www.sec.gov/edgar/aboutedgar.htm>.

Informácie o vybraných ÚJ sa dajú získať v prehľadnej grafickej podobe na internetových stránkach XBRL US, Inc. : <http://xbrl.us/research/Pages/data.htm>

Informácie dostupné pre verejnosť je možné získať aj prostredníctvom internetových stránok FFIEC: <https://cdr.ffiec.gov/public/Default.aspx>.

Informácie o spoločnostiach, ktoré sú podporovateľmi XBRL v rámci európskych spoločenstiev a Európskej únie a zároveň majú aj pobočky v SR sú dostupné na internete: <http://www2.xbrl.org/eu/default.aspx>

Dotazníkový prieskum – Názory odbornej verejnosti na zverejňovanie účtovných závierok a formu zasielania je dostupný na internete: <https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dEVvOWtpeVFpNUY4Q19JejJTbEJfNEE6MQ>

Zoznam príloh

Príloha A – Dohoda o elektronickom doručovaní s Daňovým úradom

Príloha B – Portál sekcie daňovej Finančného riaditeľstva SR s EZU

Príloha C – Ukážka agregovaných údajov od XBRL US

Príloha D – Dotazníkový prieskum názorov odbornej verejnosti na RÚZ

Príloha E – Výkaz ziskov a strát v XML structure